

Využití informačního systému MBS Navision pro evidenci dlouhodobého majetku ve společnosti XY

Ing. Marie Kúchlerová

Bakalářská práce
2014

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví
akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Ing. Marie Küchlerová**
Osobní číslo: **M11651**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management a ekonomika**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Využití informačního systému MBS Navision pro evidenci dlouhodobého majetku ve společnosti XY**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Na základě odborné vědecké literatury zpracujte teoretickou a metodickou koncepci týkající se evidence dlouhodobého majetku.

II. Praktická část

- Kriticky věcně z analyzujte současný stav evidence dlouhodobého majetku ve společnosti XY.
- Podle výsledků předchozí analýzy zpracujte návrh implementace evidence majetku v informačním systému MBS Navision.
- Vyhodnoťte přínosy a rizika plynoucí z implementace a navrhnete doporučení pro úspěšnou realizaci projektu.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

PRUDKÝ, Pavel a Milan LOŠŤÁK. Hmotný a nehmotný majetek v praxi 2012: komentář, příklady, výklad změn. 14. aktualiz. vyd. Olomouc: Anag, 2012, 311 s. ISBN 978-80-7263-733-1.

ROYS, David a Vjekoslav BABIC. Implementing Microsoft Dynamics NAV 2009: explore the new features of Microsoft Dynamics NAV 2009, and implement the solution your business needs. Birmingham, U.K.: Packt Publishing Ltd., 2008, 527 s. ISBN 978-1-847195-82-1.

RYNEŠ, Petr. Podvojný účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1. 1. 2013. 13. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 2013, 1111 s. ISBN 978-80-7263-793-5.

Účetnictví podnikatelů 2013. Praha: ASPI, 2013, 630 s. ISBN 978-80-7357-993-7.

VALOUCH, Petr. Účetní a daňové odpisy 2012: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1. 1. 2012. 7. aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2012, 144 s. ISBN 978-80-247-4114-7.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Eva Kolářová, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání bakalářské práce: **22. února 2014**
Termín odevzdání bakalářské práce: **16. května 2014**

Ve Zlíně dne 22. února 2014

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

Ing. Eliška Pastuszková, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou/diplomovou práci zpracoval/a samostatně a použité informační zdroje jsem citoval/a;
- odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 11. 3. 2014

.....
uj. Marie Kúdlerová

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výtěžku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídně k výši výtěžku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Jak už napovídá samotný název bakalářské práce, bylo jejím cílem navrhnout řešení evidence dlouhodobého majetku s využitím informačního systému MBS Navision ve společnosti XY. V teoretické části bakalářské práce je popisován pojem dlouhodobý majetek v celé jeho šíři, a to z pohledu jak daňového tak účetního. To znamená, jsou objasněny významy takových pojmů, jako je dlouhodobý majetek hmotný, nehmotný nebo neodpisovaný, dále pojmy zařazení majetku, jeho zhodnocení, vyřazení či odpis. V úvodu praktické části je představena společnost XY, její základní charakteristiky a je zde provedeno její ekonomické zhodnocení. Následuje popis struktury současné evidence dlouhodobého majetku. Konečně poslední kapitola praktické části se zabývá analýzou a návrhem řešení evidence majetku v informačním systému.

Klíčová slova: dlouhodobý majetek, zařazení, zhodnocení, účetní odpisy, daňové odpisy, vyřazení, inventura

ABSTRACT

As the name itself suggests the thesis, its goal was to design a solution evidence of fixed assets using the information system MBS Navision in company XY. The theoretical part of the thesis describes the concept of fixed assets in its breadth, from the perspective of both taxation and accounting. That is, are explained of the significance of such concepts as tangible and intangible fixed assets or fixed asset without depreciation, as well as the concepts of property acquisition, appreciation, disposal or depreciation. In the introduction to the practical part, the basic characteristics and economic evaluation of the company XY are made. The following is a description of the structure of the current records of fixed assets. Finally, the last chapter deals with the practical part of the analysis and design solutions to property records in information system.

Keywords: fixed assets, acquisition, appreciation, book depreciation, TAX depreciation, disposal, inventory

Tímto chci poděkovat vedoucí své bakalářské práce Mgr. Evě Kolářové, Ph.D. za poskytnutí odborné pomoci spočívající v odborných radách, připomínkách a metodickém vedení práce, bez kterých by bylo zpracování mé bakalářské práce o mnoho obtížnější.

Ráda bych také poděkovala svému nejlepšímu příteli Michalovi Černému za velkou podporu a pomoc jak při zpracovávání této práce, tak v průběhu celého studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ing. Marie Kúchlerová

OBSAH

ÚVOD	11
I. TEORETICKÁ ČÁST	12
1 DLOUHODOBÝ MAJETEK.....	13
1.1 DLOUHODOBÝ MAJETEK Z POHLEDU ÚČETNICTVÍ.....	13
1.1.1 Dlouhodobý nehmotný majetek (účtová skupina 01)	14
1.1.2 Dlouhodobý hmotný majetek (účtová skupina 02 a 03)	14
1.1.3 Neodpisovaný majetek	16
1.2 DLOUHODOBÝ MAJETEK Z POHLEDU ZÁKONA O DANÍCH Z PŘÍJMŮ	16
1.2.1 Nehmotný majetek	16
1.2.2 Hmotný majetek	17
1.2.3 Neodpisovaný majetek	17
2 POŘÍZENÍ A OCEŇOVÁNÍ MAJETKU	19
2.1 POŘÍZENÍ A OCEŇOVÁNÍ MAJETKU Z POHLEDU ÚČETNICTVÍ	19
2.1.1 Ocenění pořizovací cenou	21
2.1.2 Ocenění reprodukční cenou	21
2.1.3 Ocenění vlastními náklady	21
2.1.4 Zařazení dlouhodobého majetku.....	22
2.2 POŘÍZENÍ A OCEŇOVÁNÍ MAJETKU Z POHLEDU ZÁKONA O DANÍCH Z PŘÍJMŮ	22
3 EVIDENCE MAJETKU V ÚČETNICTVÍ.....	24
3.1 ANALYTICKÁ EVIDENCE MAJETKU	24
3.2 PODROZVAHOVÁ EVIDENCE	25
4 ODPISOVÁNÍ MAJETKU	26
4.1 ZÁSADY ODPISOVÁNÍ.....	26
4.2 POSTUP ODPISOVÁNÍ.....	27
4.3 STANOVENÍ ODPISOVÉ SKUPINY	28
4.4 ODPISOVÝ PLÁN	28
4.5 ÚČETNÍ ODPISY DLOUHODOBÉHO MAJETKU	29
4.5.1 Metoda časová, rovnoměrný odpis	31
4.5.2 Metoda časová, zrychlený odpis	31
4.5.3 Metoda časová, SYD	32
4.5.4 Metoda časová, DDB	33
4.5.5 Metoda časová, zpomalený odpis.....	34
4.5.6 Metoda výkonová	35
4.5.7 Metoda komponentního odepisování	36

4.6	DAŇOVÉ ODPISY DLOUHODOBÉHO MAJETKU	37
4.6.1	<i>Rovnoměrné daňové odpisy</i>	37
4.6.2	<i>Zrychlené daňové odpisy.....</i>	39
4.7	ODPISOVÁNÍ NEHMOTNÉHO MAJETKU	41
4.8	SROVNÁNÍ ÚČETNÍCH A DAŇOVÝCH ODPISŮ	41
5	VYŘAZENÍ MAJETKU	44
6	INVENTURY MAJETKU	46
II. PRAKTICKÁ ČÁST		48
7	CHARAKTERISTIKA SPOLEČNOSTI.....	49
7.1	SWOT ANALÝZA.....	49
8	EKONOMICKÉ ZHDNOCENÍ SPOLEČNOSTI	51
8.1	ANALÝZA MAJETKOVÉ STRUKTURY SPOLEČNOSTI.....	51
8.2	STRUKTURA SLOŽEK DLOUHODOBÉHO MAJETKU	53
8.3	POMĚROVÉ UKAZATELE	55
8.4	FINANČNÍ ZDRAVÍ SPOLEČNOSTI.....	57
9	EVIDENCE MAJETKU VE SPOLEČNOSTI XY.....	60
9.1	SOUČASNÝ STAV VEDENÍ EVIDENCE MAJETKU	60
9.1.1	<i>Dlouhodobý nehmotný majetek.....</i>	60
9.1.2	<i>Dlouhodobý hmotný majetek.....</i>	60
9.1.3	<i>Odpisování majetku</i>	60
9.1.4	<i>Evidence v lokálním systému VERA.....</i>	61
9.1.5	<i>Zařazení majetku.....</i>	62
9.1.6	<i>Vyřazení majetku.....</i>	63
9.1.7	<i>Inventury majetku.....</i>	63
9.2	NÁVRH ŘEŠENÍ VEDENÍ EVIDENCE MAJETKU V MBS NAVISION.....	63
9.2.1	<i>MBS Navision.....</i>	63
9.2.2	<i>Nastavení majetku v MBS Navision</i>	64
9.2.3	<i>Číselné řady</i>	65
9.2.4	<i>Účtoskupiny</i>	66
9.2.5	<i>Podtřídy</i>	66
9.2.6	<i>Umístění</i>	67
9.2.7	<i>Odpovědná osoba</i>	67
9.2.8	<i>Tabulka odpisů.....</i>	67
9.2.9	<i>Odpisové skupiny</i>	67
9.2.10	<i>Třídy majetku</i>	68

9.2.11	<i>Důvody vyřazení</i>	69
9.2.12	<i>Karta majetku v MBS Navision</i>	70
9.2.13	<i>Operace s kartami majetku v MBS Navision</i>	71
9.2.14	<i>Způsoby odpisování na kartách majetku</i>	72
9.2.15	<i>Soubory majetku</i>	76
9.2.16	<i>Inventury</i>	76
9.2.17	<i>Požadované programové úpravy a náklady na implementaci</i>	77
9.3	SROVNÁNÍ MBS NAVISION ŘEŠENÍ S ŘEŠENÍM SAP	80
	ZÁVĚR	82
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	84
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	86
	SEZNAM OBRÁZKŮ	87
	SEZNAM TABULEK	88
	SEZNAM PŘÍLOH	89

ÚVOD

Společnost XY působí na českém trhu již více než dvacet let. Postupně se rozrostla, vznikla celá řada poboček po celém území republiky, změnila se její právní forma a trvale dosahuje dobrých hospodářských výsledků. Předmětem jejího podnikání je celá řada činností od projektových činností, výstavby, přes dopravu až k ochraně životního prostředí.

V současné době v ní probíhá implementace nového informačního systému a tento projekt je vzhledem k velikosti společnosti, množství odloučených pracovišť a velkému počtu zaměstnanců značně rozsáhlý. Probíhá už téměř rok a předpokládaná doba ukončení je plánována na rok 2015. Vzhledem ke značné rozsáhlosti a složitosti řešení jsem si jako téma své bakalářské práce vybrala pouze část zabývající se evidencí dlouhodobého majetku.

Protože implementace nového informačního systému spočívá nejen v prosté výměně softwarového a hardwarového řešení, ale v kompletní změně podnikových procesů a vytvoření nových požadovaných funkcí, které odpovídají současným požadavkům společnosti, jak v oblasti evidence, tak v oblastech řízení nebo legislativy, bylo cílem mé bakalářské práce pokusit se navrhnout takové řešení, které by jednak zachovalo vyhovující postupy a metody dosud používané, jednak by navrhovalo nové nebo doplňující postupy, které by splňovaly současné požadavky kladené na informační systémy.

Vzhledem k tomu, že zavedení nového informačního systému je pro každou společnost nejen nákladné, ale i časově a psychicky vyčerpávající, byla mým dalším cílem snaha o vytvoření a zavedení určitého stupně automatizace periodicky se opakujících nebo hromadných operací tak, aby se zjednodušila a zpříjemnila práce uživatelů. Požadavky kladené na uživatele jsou hlavně v počátečním období značné a neznalost může způsobit řadu chyb s nutností následných oprav. Tím se doba zahájení produktivního provozu značně prodlužuje a komplikuje. Přítomnost automatických operací proto může tento problém částečně odstranit.

Jako zdroje informací jsem ve své práci použila jednak výroční zprávy společnosti XY, jednak další informace týkající se vnitřní struktury společnosti, procesů v ní probíhajících a současné evidence dlouhodobého majetku, ale i znalosti možností informačního systému MBS Navision. Výsledkem je návrh řešení implementace evidence dlouhodobého majetku včetně klasifikace požadovaných programových úprav, doplněný o časovou i finanční náročnost implementace.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DLOUHODOBÝ MAJETEK

Účetní a daňové předpisy vymezují dlouhodobý majetek různým způsobem. Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví člení majetek v účetních jednotkách na dlouhodobý a krátkodobý. Rozlišujícím znakem je v tomto případě doba použitelnosti nebo sjednaná doba splatnosti, která se stanoví při vzniku účetního případu. Je-li delší než jeden rok, jedná se majetek dlouhodobý, v opačném případě se jedná o krátkodobý majetek. V případě, že nelze tuto dobu jednoznačně určit, je rozhodujícím činitelem záměr účetní jednotky při pořízení majetku.

Dlouhodobý majetek z účetního hlediska upravuje dále v souladu se zákonnou úpravou vyhláška Ministerstva financí č. 500/2002 Sb., v platném znění. Základní postupy účtování dlouhodobého majetku jsou v návaznosti na tyto dva právní předpisy upraveny v Českém účetním standardu pro podnikatele č. 013.

Vnímání majetku z daňového hlediska je odlišné. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, dále jen ZDP, neuvádí pojem dlouhodobý majetek, ale definuje pojmy hmotný a nehmotný majetek. Hmotný majetek je definován § 26 odst. 2 a 3 ZDP, nehmotný majetek je definován § 32. Z definice těchto pojmů v ZDP je zřejmé, že se jedná o dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek. (Valouch, 2012)

1.1 Dlouhodobý majetek z pohledu účetnictví

Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví rozlišuje tři skupiny dlouhodobého majetku:

- dlouhodobý nehmotný majetek
- dlouhodobý hmotný majetek
- dlouhodobý finanční majetek

Odpisování, jak účetní, tak daňové, se týká pouze dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku. Účetní odpisování dlouhodobého finančního majetku zakazuje § 56 odst. 10 vyhlášky č. 500/2002 Sb., ani ZDP nezná daňové odpisování dlouhodobého finančního majetku. (Marková, 2014)

1.1.1 Dlouhodobý nehmotný majetek (účtová skupina 01)

Za nehmotný majetek se považuje takový majetek, který je nehmotné podstaty, je využitelný pro současnou činnost po dobu delší než 1 rok a dosahuje určité ceny, kterou si stanoví účetní jednotka s ohledem na účetní předpisy. (Kovanicová, 2004)

Podle § 6 vyhlášky č. 500/2002 Sb. se za dlouhodobý nehmotný majetek z hlediska účetnictví považují zejména:

- zřizovací výdaje
- nehmotné výsledky výzkumu a vývoje a software
- ocenitelná práva a goodwill s dobou použitelnosti delší než jeden rok
- povolenky na emise
- preferenční limity
- technické zhodnocení od částky stanovené ZDP

Dlouhodobým nehmotným majetkem se pořizovaný majetek stane uvedením do užívání, tzn. splněním povinností stanovených právními předpisy pro užívání.

Dlouhodobým nehmotným majetkem nejsou například znalecké posudky, plány rozvoje a software pro technologie a zařízení, které bez něho nefungují. (Ryneš, 2013)

1.1.2 Dlouhodobý hmotný majetek (účtová skupina 02 a 03)

Za dlouhodobý hmotný majetek se považuje takový majetek, který splňuje tři základní parametry: je fyzické podstaty, má dobu použitelnosti delší než jeden rok a dosahuje určité ceny, kterou si stanoví účetní jednotka s ohledem na účetní předpisy. (Kovanicová, 2004)

Podle § 7 vyhlášky č. 500/2002 Sb. se za dlouhodobý hmotný majetek z hlediska účetnictví považují zejména:

1. Pozemky
 - zahrnuje pozemky bez ohledu na výši ocenění, pokud nejsou zbožím
2. Stavby
 - stavby včetně budov, důlní díla a důlní stavby, vodní stavby

- otvírky nových lomů, pískoven a hlinišť
 - technické rekultivace
 - byty a nebytové prostory vymezené jako jednotky dle zákona č. 72/1994 Sb.
3. Samostatné movité věci a soubory movitých věcí
- předměty z drahých kovů
 - samostatné movité věci a jejich soubory s dobou použitelnosti delší než jeden rok
4. Pěstitelské celky trvalých porostů
- ovocné stromy a ovocné keře na souvislém pozemku o definované výměře a hustotě výsadby
 - trvalý porost vinic a chmelnic bez nosných konstrukcí
5. Dospělá zvířata a jejich skupiny
- zahrnuje dospělá zvířata a jejich skupiny s dobou použitelnosti delší než jeden rok
6. Jiný dlouhodobý hmotný majetek
- ložiska nevyhrazeného nerostu nebo jejich části
 - umělecká díla, která nejsou součástí stavby, sbírky, movité kulturní památky, předměty kulturní hodnoty
7. Technické zhodnocení od částky stanovené ZDP
8. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek
9. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek
10. Oceňovací rozdíl k nabytému majetku (Ryneš, 2012)

Dlouhodobým hmotným majetkem se pořizovaný majetek nebo technické zhodnocení stává po uvedení do užívání, tzn. splněním povinností stanovených právními předpisy pro užívání. V případě, že dlouhodobý majetek není automaticky dlouhodobým majetkem, může si účetní jednotka ve svých účetních předpisech stanovit limit vstupní ceny, od kterého bude své majetkové položky řadit do dlouhodobého majetku. Podmínkou je

v tomto případě dodržení principu věrného a poctivého zobrazení majetku a principu významnosti. (Valouch, 2012)

1.1.3 Neodpisovaný majetek

Z § 28 zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví vyplývá, že se neodpisují:

- pozemky

Dále se podle § 56 odst. 10 vyhlášky č. 500/2002 Sb. se neodpisují:

- umělecká díla, která nejsou součástí stavby, sbírky, movité kulturní památky
- nedokončený dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek a technické zhodnocení, pokud nebyly uvedeny do užívání
- finanční majetek
- zásoby
- najatý majetek, není-li stanoveno jinak
- pohledávky
- preferenční limity, které nelze odepisovat podle času nebo výkonů a povolenky na emise (Ryneš, 2013)

1.2 Dlouhodobý majetek z pohledu zákona o daních z příjmů

1.2.1 Nehmotný majetek

Podle § 32a odst. 1 ZDP se za nehmotný majetek, který je možné odpisovat, považují zřizovací výdaje, nehmotné výsledky výzkumu a vývoje, software, ocenitelná práva a jiný majetek, pokud splňuje následující podmínky:

1. byl nabyt:
 - úplatně
 - vkladem společníka nebo tichého společníka nebo člena družstva
 - přeměnou
 - darováním

- děděním
 - vytvořen vlastní činností za účelem obchodování nebo opakovaného poskytnutí
2. vstupní cena je vyšší než **60 000 Kč**
 3. doba použitelnosti je delší než 1 rok

1.2.2 Hmotný majetek

Podle § 26 odst. 2 ZDP se za hmotný majetek, který je možné odpisovat, považují:

- samostatné movité věci a jejich soubory, jejichž vstupní cena je vyšší než **40 000 Kč**
- budovy, domy a **jednotky nezahrnující pozemek**
- stavby s výjimkou provozních důlních děl, drobných staveb a oplocení
- pěstitelské celky s dobou plodnosti nad 3 roky
- dospělá zvířata a jejich skupiny s cenou vyšší než **40 000 Kč**
- jiný majetek

1.2.3 Neodpisovaný majetek

Podle § 27 a § 32a ZDP se do hmotného a nehmotného majetku, na který se nevztahuje odpisování, zahrnuje:

- bezúplatně převedený majetek podle smlouvy o finančním leasingu, pokud výdaje nepřevyší 40 000 Kč
- pěstitelský celek trvalých porostů s dobou plodnosti delší než 3 roky
- hydromeliorace do 2 let po jejím dokončení
- umělecké dílo, které není součástí stavby a budovy
- movitá kulturní památka
- inventarizační přebytky
- hmotný movitý majetek, nabytý věřitelem v důsledku zajištění dluhu, za předpokladu, že jej bude odpisovat původní odpisovatel, uzavře – li s věřitelem smlouvu o výpůjčce

- hmotný majetek, u něhož odpisy nebo zahraniční položky obdobného charakteru uplatňuje jiná osoba
- hmotný majetek, jehož bezúplatné nabytí bylo od daně z příjmu osvobozeno nebo nebylo předmětem daně
- nehmotný majetek nabytý vkladem nebo přeměnou, u něhož vkladatel nemohl uplatnit odpisování, nebo u zahraniční osoby vklad převýšil hodnotu, kterou mohl vkladatel prokázat (Marková, 2014)

2 POŘÍZENÍ A OCEŇOVÁNÍ MAJETKU

2.1 Pořízení a oceňování majetku z pohledu účetnictví

Pořizovací cenou se podle zákona o účetnictví označuje cena, za kterou byl majetek pořízen. Do této ceny se zahrnují podle § 7 vyhlášky č. 500/2002 Sb. například i náklady na:

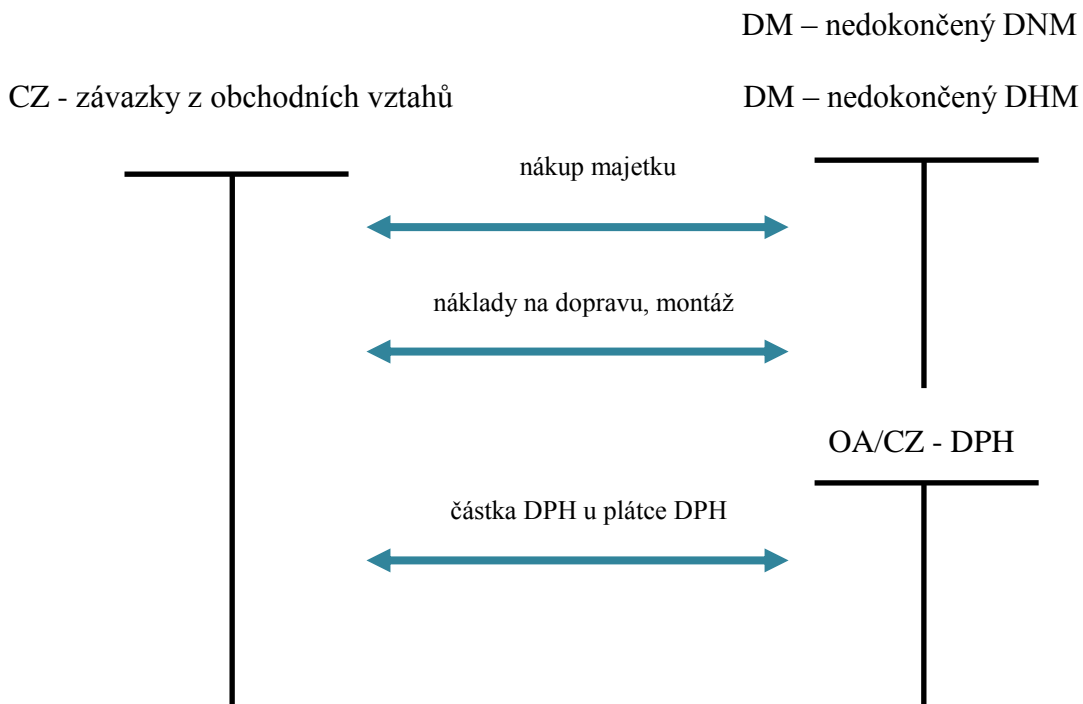
- přípravu a zabezpečení pořizovaného majetku, odměny za poradenské služby a zprostředkování, správní poplatky, poplatky za záruky a otevření akreditivu, expertízy, patentové rešerše a předprojektové práce
- úroky z úvěrů, pokud se tak účetní jednotka rozhodne
- odvody za vynětí zemědělské půdy
- průzkumné a geologické práce
- licence a patenty využití při pořizování majetku
- vyřazení stávajících staveb nebo jejich částí v důsledku nové výstavby
- náklady na dopravu, clo nebo montáž pořizovaného majetku a další (Prudký, 2012)

Pořizovací cena včetně vedlejších nákladů na pořízení je základem pro stanovení limitu pro vznik majetku.

Po celou dobu vynakládání nákladů na pořízení zůstává majetek na účtech pořízení *04 Nedokončený dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek*. Důvodem je kalkulace celkových nákladů na pořízení aktiva.

V okamžiku, kdy je dlouhodobý majetek dokončen, dojde k jeho zařazení, tzn. podle jeho povahy k převodu na účty majetku.

Proces účtování pořízení majetku je na následujícím obrázku.

Obr. 1 Pořízení DM koupí Zdroj: (Paseková, 2008)

Dlouhodobý majetek lze pořídit několika způsoby:

- koupí (dodavatelsky)
- bezúplatným nabytím (darováním)
- vlastní výrobou nebo vlastní činností
- nabytím práv k výsledkům duševní činnosti
- vkladem společníka
- přeřazením z osobního užívání do podnikání
- směnou
- finančním leasingem (Kovanicová, 2004)

Ocenění majetku je důležitou podmínkou pro odpisování majetku. Z důvodu odpisování je třeba správně stanovit jednak cenu majetku, jednak okamžik, kdy se oceňovaný majetek stává hmotným či nehmotným majetkem z hlediska účetnictví. Od tohoto data se začne počítat doba odpisování.

Ocenění majetku z účetního hlediska je definováno v § 24-27 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví a dále rozvedeno v § 47 vyhlášky č. 500/2002 Sb.

Podle § 24 zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví oceňují účetní jednotky majetek dvojitým způsobem:

- v okamžiku uskutečnění účetního případu, a to některým ze způsobů uvedených v § 25 tohoto zákona
- ke konci rozvahového dne nebo k jinému dni, ke kterému se sestavuje účetní závěrka, pak podle § 27 tohoto zákona

V § 25 odst. 5 zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví jsou definovány tři základní způsoby ocenění dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku:

- pořizovací cenou
- reprodukční pořizovací cenou
- vlastními náklady (Valouch, 2012)

2.1.1 Ocenění pořizovací cenou

Touto cenou se ocení majetek pořízený koupí. Cena zahrnuje náklady na jeho koupi a náklady s tím související. Jejich výčet je definován v § 47 vyhlášky č. 500/2002 Sb.

2.1.2 Ocenění reprodukční cenou

Touto cenou se rozumí cena, za kterou byl majetek pořízen v době, kdy se o něm účtuje. Touto cenou se oceňuje majetek získaný bezúplatně (inventarizační přebytky, dary). Patří sem i majetek vytvořený vlastní činností, jestliže jeho vlastní náklady nelze zjistit.

2.1.3 Ocenění vlastními náklady

Jedná se o majetek pořízený vlastní činností. Do vlastních nákladů se v tomto případě zahrnují přímé, ale i související nepřímé náklady (výrobní, provozní, případně administrativní režie). (Kovanicová, 2004)

Ocenění dlouhodobého majetku se zvyšuje o technické zhodnocení, naopak snižuje se o dotaci na pořízení majetku a také o dotaci na úhradu úroků, které jsou součástí pořizovací ceny majetku. (Valouch, 2012)

2.1.4 Zařazení dlouhodobého majetku

Pořizovaný dlouhodobý majetek se stane dlouhodobým majetkem z účetního hlediska až po dokončení. Zároveň se předpokládá, že bude schopen plnit funkce, ke kterým byl určen a splňuje všechny podmínky právních předpisů potřebných pro uvedení do užívání. Uvedením do užívání je dlouhodobý majetek účetně převeden, podle své povahy, na účtové skupiny *01 Dlouhodobý nehmotný majetek*, *02 Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný* nebo *03 Dlouhodobý hmotný majetek neodpisovaný*, a to účetním dokladem „*Zápis o převzetí*.“ Uvedení do užívání je momentem, od kterého lze zahájit odpisování majetku.

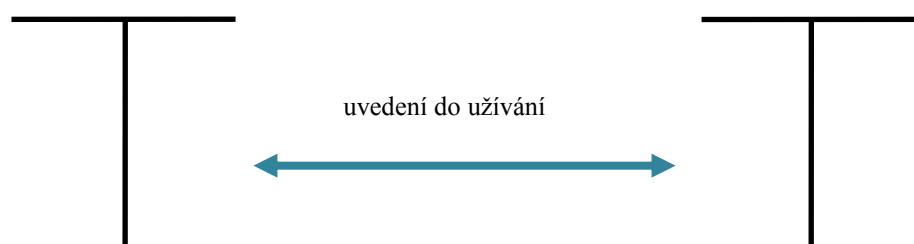
Proces účtování zařazení majetku je na následujícím obrázku.

DM – nedokončený DNM

DM - DNM

DM – nedokončený DHM

DM – DHM odpisovaný nebo DHM neodpisovaný

Obr. 2 Uvedení do užívání Zdroj: (Paseková, 2008)

2.2 Pořízení a oceňování majetku z pohledu zákona o daních z příjmů

Oceňování dlouhodobého majetku z daňového hlediska je upraveno hlavně v § 29 ZDP. ZDP definuje pojem vstupní cena majetku, a to následujícím způsobem:

- pořizovací cenou, je-li majetek pořízen úplatně. Do vstupní ceny jsou v tomto případě zahrnuty veškeré výdaje na nájemné nebo zálohy na úplatu, u finančního leasingu, při dodržení dalších podmínek stanovených zákonem ZDP, u nemovitostí a při dodržení dalších podmínek, náklady prokazatelně vynaložené na opravy a technické zhodnocení
- vlastními náklady u majetku pořízeného nebo vyrobeného ve vlastní režii
- hodnotou nesplacené pohledávky zajištěné převodem práva u hmotného movitého majetku, který zůstává ve vlastnictví věřitele

- reprodukční pořizovací cenou určenou podle zvláštního předpisu v ostatních případech
- při nabytí majetku bezúplatně se cena stanovuje podle zvláštního předpisu (Marková, 2014)

Podle § 29 odst. 3 ZDP se do vstupní ceny majetku, případně do zůstatkové ceny u zrychleného odpisování, zahrnuje technické zhodnocení, a to v tom období, ve kterém bylo dokončeno a uvedeno do užívání. Pokud bylo provedeno v prvním roce odpisování, zahrnuje se přímo do vstupní ceny. Tento způsob platí, až na některé výjimky uvedené v § 29 odst. 4 a 6 ZDP.

3 EVIDENCE MAJETKU V ÚČETNICTVÍ

3.1 Analytická evidence majetku

Vedení analytické evidence je upraveno v Českém účetním standardu pro podnikatele č. 013. Podle tohoto právního předpisu vede účetní jednotka analytické účty pro jednotlivé druhy hmotného a nehmotného majetku. Podle požadavků stanovených právními předpisy nebo podle vlastních požadavků na evidenci může evidovat některé údaje o majetku na kartách v kartotéce nebo v datových souborech v různých účetních programech.

Kniha analytických účtů obsahuje především údaje jako je:

- název nebo popis majetku
- číselné označení
- datum a způsob pořízení
- datum a způsob uvedení do užívání
- datum zaúčtování na účet účtových skupin 01, 02 nebo 03
- ocenění
- údaje o zvoleném postupu účetního a daňového odpisování
- roční sazby účetních a daňových odpisů
- částky účetních a daňových odpisů
- datum a způsob vyřazení
- vlastníka u majetku, k němuž účetní jednotka nemá vlastnické právo
- v případě souboru movitých věcí jednotlivé složky souboru (Ryneš, 2013)

Cílem analytické evidence je rozdělení evidence majetku na menší části, které spolu logicky souvisí, a to vytvořením analytických účtů. Toto rozdělení je výhodné pro rychlou orientaci v evidenci, umožňuje oddělené zpracování jednotlivých částí evidence a je výhodné v případě hledání různých chyb způsobených nesprávným účtováním.

3.2 Podrozvahová evidence

Vedení podrozvahové evidence je upraveno v Českém účetním standardu pro podnikatele č. 013.

Podrozvahovými účty se rozumí účty účtových skupin 75 až 79. Na nich se sledují důležité informace potřebné pro posouzení majetkoprávní situace účetní jednotky a jejích ekonomických zdrojů.

Vedení podrozvahové evidence spočívá ve sledování cizího majetku, ke kterému nemá daná účetní jednotka vlastnické právo, nebo majetku státu. Kromě toho lze na podrozvahových účtech sledovat údaje o hypotékách nebo údaje o majetku získaném dotací.

Na podrozvahových účtech se sledují hlavně:

- přijaté hypotéky
- najatý majetek
- majetek přijatý do úschovy
- poskytnuté záruky
- poskytnutá zástavní práva a věcná břemena
- přijatá zástavní práva a věcná břemena
- přijatá zajištění, závazky a pohledávky z leasingu (Ryneš, 2013)

4 ODPISOVÁNÍ MAJETKU

Dlouhodobý majetek, který společnost používá, se jak morálně, tak i fyzicky opotřebovává. Tuto skutečnost účetní jednotka zachycuje v účetnictví prostřednictvím odpisů majetku, a to minimálně jednou ročně pro každou kartu majetku.

Podobně jako je tomu při vymezení dlouhodobého majetku jako takového, tak i v případě odpisů se liší účetní a daňové hledisko. Zatímco z účetního hlediska vyjadřují odpisy skutečné opotřebení majetku, jejich účelem je vyjádřit trvalé snížení hodnoty dlouhodobého majetku, z daňového hlediska se ke stupni opotřebení majetku nepřihlíží. Zatímco výši účetních odpisů si účetní jednotka může stanovit sama, při dodržení zásad stanovených příslušnými právními předpisy, výše daňových odpisů je určena ustanoveními ZDP. (Kovanicová, 2004)

Doplňující vyjádření používá Strouhal:

Odpisy - jsou odhadem částek, které vyjadřují co nejpřesnější rozložení výnosů, které majetek přináší účetní jednotce. Nejde tedy jen o vyjádření fyzického a morálního opotřebení. Vytvářením odpisů dochází ke korekci ocenění majetku ve vztahu k jeho využívání a rozvaha tak věrněji vyjadřuje finanční situaci podniku.

Oprávky - jsou souhrnem odpisů za celou dobu používání majetku.

Zůstatková cena - rozdíl mezi vstupní cenou a opravkami.

$$\text{oprávky} = \sum \text{odpisy} \quad (1)$$

$$\text{zůstatková cena} = \text{vstupní cena} - \text{oprávky} \quad (2)$$

V rozvaze se pořizovací cena uvádí ve sloupci brutto, oprávky ve sloupci korekce a zůstatková cena ve sloupci netto. (Strouhal, 2012)

4.1 Zásady odpisování

Pro odpisování dlouhodobého majetku stanoví § 26 a § 30 zákona o daních z příjmů zásady, které musí účetní jednotka při odpisování dodržovat. Patří mezi ně zejména:

- odpisováním se rozumí zahrnování odpisů do výdajů (nákladů) k zajištění příjmu
- odpisování lze zahájit po uvedení majetku do užívání, tzn. po zařazení majetku

- **odpis ve výši ročního odpisu** lze uplatnit mimo jiné, pokud je majetek evidován u poplatníka ke konci zdaňovacího období
- ročním odpisem je odpis za zdaňovací období
- **odpis ve výši poloviny ročního odpisu** lze uplatnit mimo jiné, pokud došlo k vyřazení majetku před koncem zdaňovacího období
- pokud není majetek evidován u poplatníka ani na začátku ani na konci zdaňovacího období, nelze uplatnit **žádný odpis**
- hmotný majetek se odepisuje **nejvýše do vstupní ceny, resp. zvýšené vstupní ceny**
- způsob odpisování stanoví **odpisovatel**
- **vypočtený odpis se zaokrouhluje na celé koruny nahoru**
- odpisovatel není povinen odpis uplatnit
- **způsob odpisování není možné během odpisování změnit**
- odpisování lze přerušit
- odpisovatel neprovádí účetní operace, které by upravovaly vykázané odpisy a oprávky v předchozích obdobích (Marková, 2014)

4.2 Postup odpisování

Aby bylo možné zahájit odpisování majetku, je třeba o dlouhodobém majetku shromáždit veškeré potřebné informace, a to:

- určit vstupní cenu dlouhodobého majetku, tzn. pořizovací cenu a odpovídající ve-dlejší náklady
- určit termín zavedení majetku do evidence, tzn. uvést majetek do užívání
- určit, zda je majetek možné odpisovat a určit vlastníka majetku
- podle ZDP stanovit odpisovou skupinu dlouhodobého majetku
- zvolit způsob odpisování
- provádět výpočty odpisů, to zahrnuje mimo jiné evidenci odpisů na inventární kartě majetku, porovnávání celkové odepsané částky se zůstatkovou cenou, aktualizaci údajů o odpisovaném majetku (Prudký, 2012)

4.3 Stanovení odpisové skupiny

Před začátkem odpisování musí účetní jednotka podle § 30 ZDP zařadit odpisovaný majetek do odpisové skupiny podle přílohy č. 1 ZDP. Podle jednotlivých odpisových skupin je délka odpisování rozdělena časově od 3 do 50 let. Samostatně odpisované technické zhodnocení se zařídí do stejné odpisové skupiny jako majetek, ke kterému patří. Minimální doby odpisování jsou v následující tabulce:

Tab. 1 Odpisové skupiny podle ZDP Zdroj: (Marková, 2014)

Odpisová skupina	Doba odpisování
1	3 roky
2	5 let
3	10 let
4	20 let
5	30 let
6	50 let

V případě, že majetek nelze podle přílohy č. 1 ZDP zařadit do některé z odpisových skupin, zařadí se buď podle klasifikace CZ-CPA do odpisové skupiny 2 nebo podle klasifikace stavebních děl CZ-CC do odpisové skupiny 5.

V zásadě lze říci, že v odpisových skupinách 1 až 3 je zařazován **movitý** dlouhodobý hmotný majetek a ve skupinách 4 až 6 dlouhodobý hmotný **nemovitý** majetek. Nehmotný majetek se nezařazuje do odpisových skupin, ale odepisuje se podle § 32a odst. 4 ZDP (Valouch, 2012).

4.4 Odpisový plán

Podle § 56 odst. 3 vyhlášky č. 500/2002 Sb. sestavují účetní jednotky odpisový plán s ohledem na princip věrného a poctivého obrazu předmětu účetnictví a na základě významnosti. Odpisový plán je třeba aktualizovat v průběhu užívání dlouhodobého majetku a je možné v něm zohlednit i předpokládanou zbytkovou hodnotu, kterou by mohla účetní jednotka získat, po odečtení předpokládaných nákladů souvisejících s vyřazením, při vyřazení majetku. V tomto případě zahrnuje odpisový plán součet plánovaných odpisů za celou dobu životnosti majetku a předpokládanou zbytkovou hodnotu, obojí v součtu do celkové

výše ocenění majetku, tzn. pořizovací ceny včetně souvisejících nákladů na pořízení. (Ry-
neš, 2013)

4.5 Účetní odpisy dlouhodobého majetku

Účetní odpisování majetku se týká:

- dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, z odpisování je vyloučen dlouho-
dobý finanční majetek
- z odpisování je vyloučena také část dlouhodobého majetku, a to pozemky, umělec-
ká díla a sbírky, jedná se o majetek zařazený do účtové skupiny 03. (Kovanicová,
2004)

Význam účetních odpisů spočívá ve vyjádření trvalého snížení hodnoty majetku, účetní
odpisy by měly odpovídat skutečné opotřebovanosti majetku v důsledku jeho používání.

Právními předpisy, na základě kterých účetní jednotka odepisuje majetek, jsou § 25
odst. 3, § 26 odst. 3 a § 28 zákona o účetnictví. Odpisy se provádějí podle odpisového plá-
nu, který se sestavuje na základě § 56 odst. 3 vyhlášky č. 500/2002 Sb.

Odpisy dlouhodobého majetku provádí ve většině případů vlastník majetku, nájemce
odpisuje technické zhodnocení na pronajatém majetku nebo na majetku, na kterém může
provádět odpisy na základě smlouvy. (Valouch, 2012)

Odpisy se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.

Zahájení účetního odepisování se považuje za přiměřené, je-li zahájeno od počátku
měsíce následujícího po měsíci, kdy je majetek uveden do stavu způsobilého k užívání, jak
je definováno v § 6 odst. 8 a § 7 odst. 11 vyhlášky č. 500/2002 Sb.

Odpisy dlouhodobého majetku se stanovují na základě ocenění podle § 25 zákona o
účetnictví. Odpisování se provádí v průběhu životnosti majetku a vztahuje se buď k času,
nebo k výkonům prováděným na odpisovaném majetku.

Z hlediska účetních odpisů existuje několik základních metod odpisování dlouhodo-
bého hmotného majetku:

- **metoda časová** – použije se v závislosti na délce používání majetku
- **metoda výkonová** – použije se v závislosti na výkonech

- **metoda komponentního odpisování** – použití se řídí § 56a vyhlášky č. 500/2002 Sb.

U časové metody existují 3 různé varianty:

- ❖ rovnoměrné účetní odpisy
- ❖ zrychlené (degresivní) účetní odpisy
 - zrychlené
 - SYD
 - DDB
- ❖ zpomalené (progresivní) účetní odpisy

Podle toho, zda v průběhu odpisování dochází k rovnoměrnému opotřebení majetku, nebo zda je majetek více či naopak méně opotřebováván v prvních letech odpisování, by měla být zvolena pro odpisování příslušná varianta časové metody.

Účtování účetních odpisů se provádí podle Českého účetního standardu pro podnikatele č. 013, a to ve většině případů na vrub účtové skupiny 55 – *Odpisy, rezervy, komplexní náklady příštích období a opravné položky provozních nákladů*, a ve prospěch účtové skupiny 07 – *Oprávký k dlouhodobému nehmotnému majetku* a 08 – *Oprávký k dlouhodobému hmotnému majetku*. (Valouch, 2012)

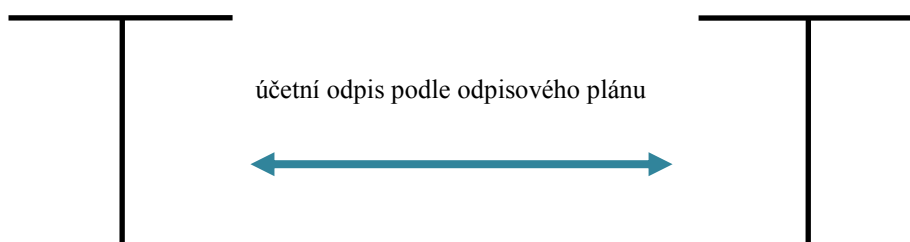
Tato metoda účtování se označuje jako **nepřímá**, protože na majetkových účtech nedochází ke snižování hodnoty. Jinou metodou je metoda **přímá**, kdy účtování probíhá přímo mezi účtovými skupinami 01 resp. 02 a účtovou skupinou 55. Tato metoda je ale u nás nepřipustná.

DM - oprávký k DNM

N - odpisy DNM

DM - oprávký k DHM

N - odpisy DHM

Obr. 3 Účetní odpis Zdroj: (Paseková, 2008)

4.5.1 Metoda časová, rovnoměrný odpis

Tento způsob se doporučuje u majetku, který je rovnoměrně opotřebováván po celou dobu používání. V každém roce odpisování je při použití této metody odpisována a přenesena do nákladů stejná část vstupní ceny odpisovaného majetku. Je-li majetek pořízen v průběhu účetního období, do nákladů se přenáší poměrná část odpovídající části odpisu za celkové období. (Valouch, 2012)

K výpočtu se používá vzorec:

$$odpis = \frac{PC}{n} \quad (3)$$

kde:

PC pořizovací (vstupní cena)

n doba životnosti - počet let nebo období odpisování (Strouhal, 2012)

Př. Společnost pořídila 1.1.20X1 stroj za 1 200 000 a tentýž den ho zařadila do užívání. Stroj se bude odpisovat po dobu 5 let.

$$odpis = \frac{1200000}{5} = 240000 \quad (4)$$

Tab. 2 Metoda časová, rovnoměrný odpis Zdroj: (Strouhal, 2012)

Rok	Odpis	Oprávky	Zůstatková cena
20X1	240 000	240 000	960 000
20X2	240 000	480 000	720 000
20X3	240 000	720 000	480 000
20X4	240 000	960 000	240 000
20X5	240 000	1 200 000	0
Celkem	1 200 000	x	x

4.5.2 Metoda časová, zrychlený odpis

Využití této metody je vhodné v případech, kdy odpisovaný majetek ztrácí hodnotu hlavně v prvních letech odpisování. Typickým příkladem je výpočetní technika, která na začátku své životnosti velmi rychle morálně zastarává. Při použití této metody je největší odpis v prvním roce odpisování, v posledním roce naopak nejmenší.

K výpočtu se používá vzorec:

$$odpis = \frac{2 * VC * (t + 1 - i)}{t * (t + 1)} \quad (5)$$

kde:

VC vstupní cena

t doba odpisování

i rok odpisování (Valouch, 2012)

Př. Stejně zadání jako v předchozím případě

odpis 1. rok

$$odpis = \frac{2 * 1200000 * (5 + 1 - 1)}{5 * (5 + 1)} = 400000 \quad (6)$$

Tab. 3 Metoda časová, zrychlený odpis

Rok	Odpis	Oprávky	Zůstatková cena
20X1	400 000	400 000	800 000
20X2	320 000	720 000	480 000
20X3	240 000	960 000	240 000
20X4	160 000	1 120 000	80 000
20X5	80 000	1 200 000	0
Celkem	1 200 000	x	x

4.5.3 Metoda časová, SYD

Podstatou metody SYD, celým názvem *Sum-of-the-Years'-Digits Method*, je konstantní odpisová základna, vstupní cena a snižující se procento pro odpisování.

K výpočtu se používá vzorec:

$$odpis = PC * \frac{n}{\sum n_i} \quad \forall i \in \langle 1, k \rangle \quad (7)$$

kde:

n počet let, po které bude majetek ještě odpisován

$\sum n_i$ součet let odpisu $\sum n_i = \frac{k}{2}(1+k)$ (8)

k doba odpisování (Strouhal, 2012)

Př. Stejně zadání jako v předchozím případě

$$\sum n_i = 1+2+3+4+5 = 15 \quad (9)$$

odpis 1. rok

$$\text{odpis} = 1200000 * \frac{5}{15} = 400000 \quad (10)$$

Tab. 4 Metoda časová, SYD Zdroj: (Strouhal, 2012)

Rok	Odpis	Oprávky	Zůstatková cena
20X1	400 000	400 000	800 000
20X2	320 000	720 000	480 000
20X3	240 000	960 000	240 000
20X4	160 000	1 120 000	80 000
20X5	80 000	1 200 000	0
Celkem	1 200 000	x	x

4.5.4 Metoda časová, DDB

Metoda DDB, celým názvem *Double-Declining-Balance Method*, vychází ze zůstatkové ceny a tzv. %_{DDB}. Procento DDB je konstantní, takže v posledním roce se vypočtený odpis nemusí shodovat se zůstatkovou cenou.

K výpočtu se používá vzorec:

$$\text{odpis} = ZC * \%_{DDB} \quad (11)$$

$$\%_{DDB} = \frac{100\%}{n} * 2 \quad (12)$$

kde

ZC zůstatková cena (Strouhal, 2012)

Př. Stejně zadání jako v předchozím případě

$$\%_{DDB} = \frac{100\%}{5} * 2 = 40\% \quad (13)$$

odpis 1. rok

$$\text{odpis} = 1200000 * 0,4 = 480000 \quad (14)$$

Tab. 5 Metoda časová, DDB Zdroj: (Strouhal, 2012)

Rok	Odpis	Oprávky	Zůstatková cena
20X1	480 000	480 000	720 000
20X2	288 000	768 000	432 000
20X3	172 800	940 800	259 200
20X4	103 680	1 044 480	155 520
20X5	155 520	1 200 000	0
Celkem	1 200 000	x	x

4.5.5 Metoda časová, zpomalený odpis

Tato metoda je vhodná pro případy, kdy majetek je nejvíce opotřebováván ke konci své životnosti, naopak v prvních letech životnosti je opotřebení minimální. Odpis následujícího roku je u této metody vždy vyšší než odpis roku předcházejícího. Příkladem využití této metody může být situace budovy, která je využívána pro takovou výrobu, která způsobuje její postupnou destrukci. Pak se opotřebení během let zvyšuje. (Valouch, 2012)

K výpočtu se používá vzorec:

$$odpis = \frac{2 * VC * i}{t * (t + 1)} \quad (15)$$

kde

VC vstupní cena

T doba odpisování

i rok odpisování (Valouch, 2012)

Př. Stejně zadání jako v předchozím případě

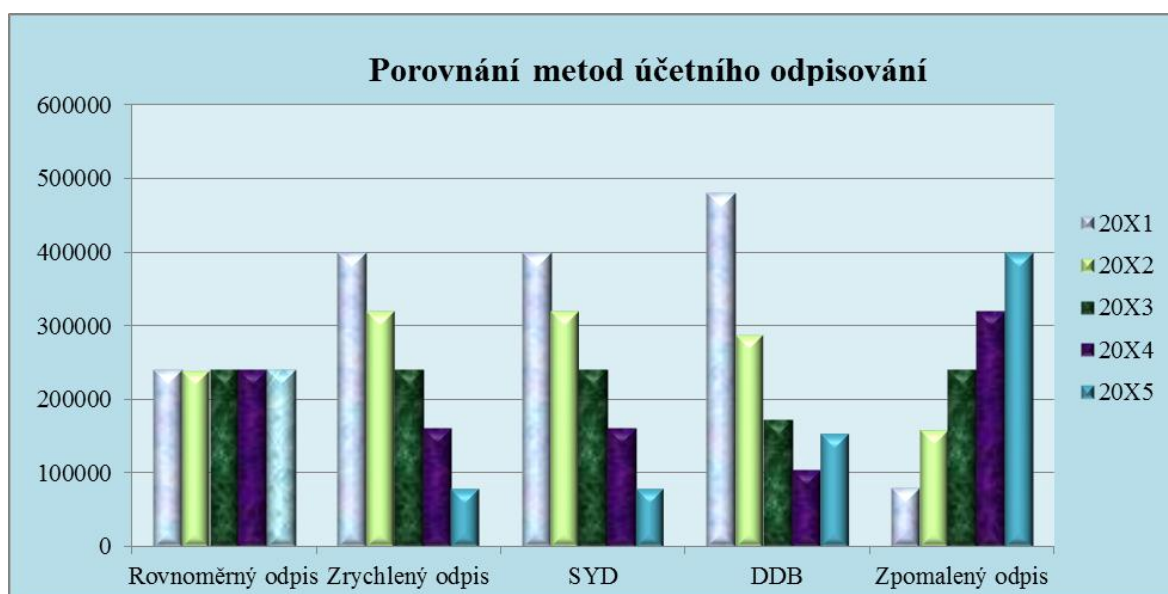
odpis 1. rok

$$odpis = \frac{2 * 1200000 * 1}{5 * (5 + 1)} = 80000 \quad (16)$$

Tab. 6 Metoda časová, zpomalený odpis

Rok	Odpis	Oprávky	Zůstatková cena
20X1	80 000	80 000	1 120 000
20X2	160 000	240 000	960 000
20X3	240 000	480 000	720 000
20X4	320 000	800 000	400 000
20X5	400 000	1 200 000	0
Celkem	1 200 000	x	X

V následujícím grafu je znázorněn časový průběh jednotlivých metod účetního odpisování. Na první pohled je zřejmé, že metody zrychlený odpis a SYD dávají stejné výsledky. U metody DDB je odpis v posledním roce roven zůstatkové ceně a nikoliv vypočtené hodnotě. Metoda zpomalený odpis nabývá opačných hodnot než metoda zrychleného odpisu resp. metoda SYD.

Obr. 4 Porovnání metod účetního odpisování

4.5.6 Metoda výkonová

Podstatou výkonové metody je odpisování majetku v závislosti na odvedených výkonech (například na počtu výrobků, které byly na odpisovaném stroji za určité období vyrobeny nebo na počtu odpracovaných hodin). Nejdříve se vypočte odpisový koeficient, jako poměr vstupní ceny a předpokládaného množství vyrobených výrobků nebo předpo-

kládaného celkového počtu odpracovaných hodin za celou dobu životnosti majetku. Tyto hodnoty jsou uváděny výrobcem.

K výpočtu se používá vzorec:

$$\text{odpisový_koeficient} = \frac{VC}{PKVDV} \quad (17)$$

kde

VC vstupní cena

PKVDV počet kusů výrobků deklarovaných výrobcem

Odpis v jednotlivých letech se pak vypočte podle vzorce:

$$\text{odpis} = \text{odpisový koeficient} * \text{skutečný počet výrobků v daném roce} \quad (18)$$

Metoda je vhodná všude tam, kde existuje přímá závislost mezi skutečným využitím majetku a jeho opotřebením. (Valouch, 2012)

4.5.7 Metoda komponentního odepisování

Metoda komponentního odepisování se řídí § 56a vyhlášky č. 500/2002 Sb. V odstavci č. 1 vyhlášky je vymezen majetek, na který lze tuto metodu použít. Jedná se o:

- stavby
- byty a nebytové prostory
- samostatné movité věci
- soubory movitých věcí

Komponentou je podle § 56a odst. 2 vyhlášky č. 500/2002 Sb. taková část majetku nebo souboru majetku, jejíž ocenění je vysoké vzhledem k celkovému ocenění majetku nebo souboru majetku a jejíž doba použitelnosti se významně liší od doby použitelnosti majetku nebo souboru majetku.

Pokud komponenta splňuje tyto podmínky, odpisuje se podle § 56a odst. 3 vyhlášky č. 500/2002 Sb. samostatně, odděleně od ostatních komponent nebo od souboru majetku.

Podle § 56a odst. 5 vyhlášky č. 500/2002 Sb. se o majetku definovaném v odst. 1 tohoto paragrafu účtuje jako o celku a majetek se i jako celek vykazuje.

Pokud je komponenta majetku vyměňována, pak se podle § 56a odst. 4 vyhlášky č. 500/2002 Sb. celkové ocenění majetku sníží o ocenění vyřazované komponenty a zvýší o ocenění komponenty nové. Pokud by stará komponenta nebyla plně odepsána, provede se odpis zůstatkové ceny vyřazované komponenty do nákladů. (Ryneš, 2013)

4.6 Daňové odpisy dlouhodobého majetku

Daňové odpisy upravují § 26-33 ZDP. Na rozdíl od účetních odpisů, které provádí účetní jednotka povinně podle účetních předpisů, uplatnění daňových odpisů pro účetní jednotky, podle § 26 odst. 8 ZDP, povinné není.

Daňové odpisování lze také, podle § 26 odst. 8 ZDP, přerušit, ale při novém zahájení odpisování je třeba pokračovat v odpisování způsobem shodným jako před přerušením. Přerušování odpisování má smysl hlavně v případě, kdy se účetní jednotka dostane do ztráty a při uplatnění daňových odpisů v daňovém přiznání by ji jen prohloubila. Přerušování odpisování nehmotného majetku není podle § 32a ZDP možné.

Daňové odpisování majetku, který se vztahuje k zajištění a udržení zdanitelného příjmu, se podle § 26 odst. 5 ZDP zahrnuje do nákladů k zajištění tohoto příjmu. Odpisování lze zahájit po zavedení majetku do užívání, totéž platí i pro technické zhodnocení.

Daňový odpis, vypočtený podle § 31 a § 32 ZDP, lze podle § 26 odst. 6 ZDP, až na definované výjimky, uplatnit ke konci příslušného zdaňovacího období.

Daňové odpisy se zaokrouhlují na celé koruny nahoru a odpisování se provádí pouze do vstupní ceny, resp. do zvýšené vstupní ceny. (Marková, 2014)

Existují dva základní způsoby pro daňové odpisování hmotného majetku:

- rovnoměrné daňové odpisy hmotného majetku § 31 ZDP
- zrychlené daňové odpisy hmotného majetku § 32 ZDP (Prudký, 2012)

4.6.1 Rovnoměrné daňové odpisy

Výpočet rovnoměrných odpisů je upraven v § 31 ZDP. Zde se stanoví, že rovnoměrný odpis za zdaňovací období se vypočte jako 1 % ze součinu vstupní ceny a příslušné maximální roční odpisové sazby.

K výpočtu se používá vzorec:

$$RO = \frac{VC * OS}{100} \quad (19)$$

kde

RO roční odpis

VC vstupní cena

OS roční odpisová sazba (Prudký, 2012)

Roční odpisové sazby jsou vymezeny v § 31 ZDP a jsou následující:

Tab. 7 Sazby pro rovnoměrné odpisování Zdroj: (Marková, 2014)

odpisová skupina	v prvním roce odpisování	V dalších letech odpisování	pro zvýšenou vstupní cenu
1	20	40	33,3
2	11	22,25	20
3	5,5	10,5	10
4	2,15	5,15	5
5	1,4	3,4	3,4
6	1,02	2,02	2

Jak je uvedeno v tabulce, odpisová sazba pro první rok odpisu je odlišná od sazby v následujících letech odpisování a v případě technického zhodnocení majetku, v tom případě se použije roční odpisová sazba ze sloupce „pro zvýšenou vstupní cenu“ tabulky.

Předchozí tabulka byla jedinou platnou až do roku 2004. Od počátku zdaňovacího období roku 2005 byly do § 31 ZDP doplněny další tabulky, které pro odpisové skupiny 1 až 3 umožňují prvnímu vlastníkovvi v roce pořízení uplatnit vyšší odpis. (Valouch, 2012)

Roční odpisovou sazbu zvýšenou v prvním roce může poplatník navýšením odpisu o:

- **20 %** - pokud se jedná o zemědělskou výrobu, je prvním odpisovatelem stroje pro zemědělství nebo lesnictví, v klasifikaci produkce **CZ-CPA** označeného kódem **28.3**.
- **15 %** - je prvním odpisovatelem zařízení pro čištění a úpravu vod v klasifikaci produkce **CZ-CPA** označeného kódem **28.29.12** využívaného na stavbách zařazených

podle klasifikace CZ-CC vydané Českým statistickým úřadem do podtřídy **125113**, pro třídicí a úpravářské zařízení na zhodnocení druhotných surovin zahrnutých do oddílu **28**.

- **10 %** - je prvním odpisovatelem hmotného majetku zaříděného v odpisových skupinách 1 až 3 s výjimkou majetku v § 31 odst. 2, 3 a 5 ZDP. (Marková, 2014)

4.6.2 Zrychlené daňové odpisy

Zrychlené odpisování upravuje § 32 ZDP. Odpisy hmotného majetku se při tomto způsobu odpisování stanoví jako podíl vstupní ceny a přiřazeného koeficientu platného pro první rok odpisování. V dalších zdaňovacích obdobích se odpis stanoví jako podíl dvojnásobku zůstatkové ceny a rozdílu mezi přiřazeným koeficientem v dalších letech minus počet již odepsaných let. V případě technického zhodnocení se odpis stanoví v prvním roce jako podíl dvojnásobku zvýšené zůstatkové ceny a přiřazeného koeficientu pro zvýšenou zůstatkovou cenu, v dalších letech po technickém zhodnocení jako podíl dvojnásobku zvýšené zůstatkové ceny a rozdílu mezi koeficientem pro zvýšené odpisování a počtem let, po které byl majetek ze zvýšené zůstatkové ceny již odpisován. (Marková, 2014)

K výpočtu se používají vzorce:

$$\text{roční odpis v prvním roce} \quad RO1 = \frac{VC}{K1} \quad (20)$$

kde

RO1 roční odpis v prvním roce

VC vstupní cena

K1 koeficient pro první rok odpisování

roční odpis v dalších letech

$$ROX = \frac{2 * ZC}{K2 - X + 1} \quad (21)$$

kde

ROX roční odpis v dalších letech

ZC zůstatková cena

K2 koeficient pro další roky

X pořadové číslo roku, pro který je odpis počítán

roční odpis v roce zvýšení vstupní ceny

$$ROZ = \frac{2 * ZZC}{KZ} \quad (22)$$

kde

ROZ roční odpis v roce TZ

ZZC zvýšená zůstatková cena ($ZZC=ZC+TZ$)

TZ hodnota technického zhodnocení

KZ koeficient pro zvýšenou zůstatkovou cenu

roční odpis v dalších letech po TZ

$$ROZX = \frac{2 * ZZC}{KZ - X + 1} \quad (23)$$

kde

ROZX roční odpis po TZ v 2. a dalších letech

X pořadové číslo roku, pro který se odpis počítá počínaje rokem TZ

Dojde-li k dalšímu technickému zhodnocení, opakuje se postup výpočtu odpisu jako při prvním technickém zhodnocení. (Prudký, 2012)

Koeficienty pro zrychlené odpisování jsou vymezeny v § 32 odst. 1 ZDP a jsou uvedeny v následující tabulce.

Tab. 8 Sazby pro zrychlené odpisování Zdroj: (Marková, 2014)

. odpisová skupina	v prvním roce odpisování	v dalších letech odpisování	pro zvýšenou vstupní cenu
1	3	4	3
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	31	30
6	50	51	50

Podle § 32 odst. 2 platí pro poplatníka, který je prvním odpisovatelem možnost zvýšit odpis v prvním roce za stejných podmínek jako u rovnoměrného odpisování.

Ve srovnání s rovnoměrnými odpisy umožňují zrychlené odpisy odepsat v prvních letech odpisování vyšší částky. (Valouch, 2012)

4.7 Odpisování nehmotného majetku

Odpisy nehmotného majetku jsou upraveny § 32a ZDP. Roční odpis se u nehmotného majetku, vymezeného podle § 32a odst. 1, vypočte podle § 32a odst. 4 jako podíl vstupní ceny a doby sjednané smlouvou. V ostatních případech se odpisuje rovnoměrně bez přerušení. Jednotlivé druhy nehmotného majetku se odpisují následujícím způsobem:

- 18 měsíců – audiovizuální dílo
- 36 měsíců – software a nehmotné výsledky výzkumu a vývoje
- 60 měsíců – zřizovací výdaje
- 72 měsíců – ostatní nehmotný majetek (Marková, 2014)

Odpisy nehmotného majetku se stanovují s přesností na celé měsíce, počínaje měsícem, který následuje po dni, v němž byly splněny podmínky pro odpisování. Pokud je odpisování zahájeno v průběhu zdaňovacího období, lze uplatnit pouze tu část odpisů, která odpovídá části zdaňovacího období, ve kterém byl majetek zařazen do užívání.

Odpisy se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.

Technické zhodnocení zvyšuje cenu nehmotného majetku, pokud se jedná o výdaje na ukončené rozšíření použitelnosti nebo vybavenosti majetku převyšující částku 40 000 Kč. Za technické zhodnocení lze považovat i částky nižší než 40 000 Kč, pokud je poplatník na základě svého rozhodnutí neuplatní jako výdaj. (Valouch, 2012)

4.8 Srovnání účetních a daňových odpisů

V následující tabulce jsou přehledně uvedeny odlišnosti, nebo naopak společné vlastnosti účetních a daňových odpisů.

Tab. 9 Srovnání odpisů Zdroj: (Pilátová, 2006)

Účetní odpisy	Daňové odpisy
<p>Právní úprava:</p> <p>§ 28 zákona o daních z příjmů</p> <p>§ 56 a § 56a odst. 4 vyhlášky č. 500/2002 Sb.</p> <p>Český účetní standard pro podnikatele č. 013.</p>	<p>Právní úprava:</p> <p>§ 26 - § 32a ZDP</p>
<p>odpisy by měly odpovídat skutečné opotřebenosti majetku v důsledku jeho používání</p> <p>pro účetní odpisy stanovuje účetní jednotka odpisový plán</p> <p>odpis se provádí z pořizovací ceny zvýšené o vedlejší pořizovací náklady podle zákona o účetnictví</p> <p>pro účetní jednotku vyplývá povinnost uplatnit účetní odpisy</p>	<p>odpisy jsou stanoveny zákonem o daních z příjmů podle zařazení majetku do odpisových skupin</p> <p>odpis se provádí ze vstupní ceny vymezené v ZDP</p> <p>daňové odpisy lze přerušit</p> <p>účetní jednotka nemusí daňové odpisy uplatnit</p>
<p>účetní odpisy se počítají s přesností na měsíce, nemusí se účtovat po měsících</p>	<p>daňové odpisy se počítají:</p> <p>z hmotného majetku: roční, půlroční, měsíční (pouze ve vymezených případech)</p> <p>z nehmotného majetku: měsíční</p>
<p>účetní odpisy se zaokrouhlují na celé koruny nahoru</p>	<p>daňové odpisy se zaokrouhlují na celé koruny nahoru</p>
<p>účetní odpisy se účtují vrub účtové skupiny 55 a ve prospěch účtových skupin 07 a 08</p> <p>projeví se ve výkazu zisků a ztrát: položka E - Odpisy dlouhodobého hmotného a ne-</p>	<p>daňové odpisy se projeví v daňovém přiznání a to u:</p> <p>fyzických osob, které uplatňují paušální výdaje, jsou už v těchto výdajích zahrnuty a</p>

<p>hmotného majetku</p> <p>projeví se v rozvaze ve sloupci korekce</p>	<p>dále se neprojevují</p> <p>u poplatníků vedoucích daňovou evidenci představují položky snižující základ daně</p> <p>u poplatníků, kteří vedou účetnictví, jako rozdíl mezi daňovými a účetními odpisy za zdaňovací období</p>
--	--

5 VYŘAZENÍ MAJETKU

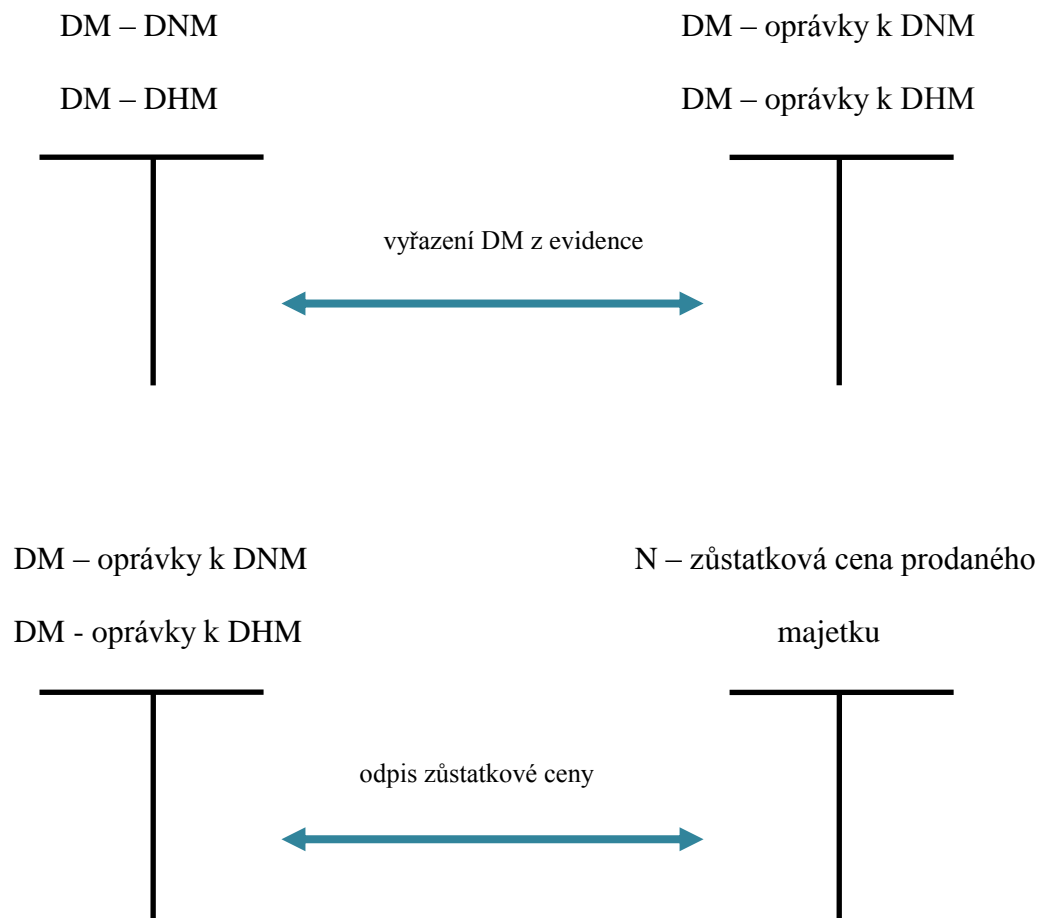
Dlouhodobý majetek lze vyřadit v důsledku některého z následujících důvodů:

- vyřazení plně odepsaného majetku z důvodů ztráty jeho ekonomické funkce
- prodejem
- darováním
- fyzickou likvidací
- převodem podle právních předpisů
- převodem z podnikání do osobního užívání
- v důsledku manka a škody
- vkladem do jiné společnosti nebo družstva (Strouhal, 2012)

V případě, že je v okamžiku vyřazení zůstatková cena (rozdíl vstupní ceny a oprávek) rovna nule, je třeba z daňového hlediska provést pouze změny v evidenci majetku a majetek z evidence vyřadit. V případě, že zůstatková cena je v okamžiku vyřazení nenulová, lze ji plně nebo částečně uplatnit do daňově uznatelných nákladů v zákonem definovaných případech (např. při vyřazení v důsledku škody nebo v případě prodeje majetku, který lze odpisovat). Naopak v některých případech (např. při vyřazení darováním nebo bezúplatným převodem) nelze zůstatkovou cenu zahrnout do daňově uznatelných nákladů vůbec. (Prudký, 2012)

Z účetního hlediska se vyřazení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku a technického zhodnocení řídí podle Českého účetního standardu pro podnikatele č. 013, a to na vrub účtu z účtové skupiny 07 – *Oprávký k dlouhodobému nehmotnému majetku* nebo 08 – *Oprávký k dlouhodobému hmotnému majetku* a ve prospěch účtu z účtové skupiny 01 – *Dlouhodobý nehmotný majetek* nebo 02 – *Dlouhodobý hmotný majetek*.

Zůstatková cena dlouhodobého odpisovaného majetku je účtována na vrub některého nákladového účtu např. z účtové skupiny 55 – *Jiné provozní náklady* a ve prospěch účtu z účtové skupiny 07 – *Oprávký k dlouhodobému nehmotnému majetku* nebo 08 – *Oprávký k dlouhodobému hmotnému majetku*. (Ryneš, 2013)

Obr. 5 Vyřazení DM prodejem Zdroj: (Paseková, 2008)

6 INVENTURY MAJETKU

Inventurou se rozumí zjišťování skutečného stavu majetku a jeho porovnání se stavem zachyceným v evidenci.

Povinnost provádění inventur majetku ukládá:

- zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, daňovým poplatníkům, kteří vedou daňovou evidenci, a to k poslednímu dni zdaňovacího období, a daňovým subjektům, kteří uplatňují výdaje procentem z příjmů, vést evidenci odpisovaného majetku.
- zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, ukládá podle § 29 povinnost účetním jednotkám provádět inventury majetku. (Prudký, 2012)

Inventarizace se provádí v souvislosti s účetní závěrkou, a to jak řádnou, tak mimořádnou. Inventura prováděná v souvislosti s účetní závěrkou se označuje jako periodická. Kromě ní mohou účetní jednotky provádět ještě inventuru průběžnou, která souvisí s inventarizací movitého majetku, který je neustále v pohybu. Její termín si účetní jednotka stanovuje sama.

Skutečné stavy majetku se v případě inventury zjišťují buď:

- fyzickou inventurou – u majetku, u kterého lze fyzicky ověřit jeho existenci
- dokladovou inventurou – u majetku, u kterého jeho existenci nelze fyzicky ověřit

Stavy zjištěné inventurou se zaznamenávají v inventurních soupisech. Inventurní soupisy jsou průkazné účetní záznamy, které musí obsahovat alespoň:

- druh majetku, který je inventarizován
- jednoznačnou identifikaci majetku
- podpis osoby odpovědné za zjištění stavu majetku
- podpis osoby odpovědné za provedení inventury
- způsob zjišťování stavů inventury
- ocenění majetku k rozvahovému dni
- okamžik, ke kterému se provádí účetní závěrka
- okamžik zahájení a ukončení inventury

- označení rozdílů zjištěných inventurou

Výsledky inventury je účetní jednotka povinna prokázat podle § 29 odst. 3 do 5 let od jejího provedení.

Rozdíly mezi skutečným stavem a stavem v evidenci, resp. v účetnictví, se označují jako inventarizační rozdíly. Mohou nastat dva případy inventarizačních rozdílů:

- je-li skutečný stav nižší než stav v účetnictví, pak se tento rozdíl označuje jako **manko**
- je-li skutečný stav vyšší než stav v účetnictví, pak se tento rozdíl označuje jako **přebytek** (Ryneš, 2013)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

7 CHARAKTERISTIKA SPOLEČNOSTI

Společnost XY vznikla v roce 1991 podle § 25 zák. č. 104/90 Sb. o akciových společnostech. Je zapsána v obchodním rejstříku vedeném Krajským soudem v Brně.

Předmětem podnikání společnosti jsou následující činnosti:

- projektová činnost ve výstavbě,
- silniční motorová doprava nákladní,
- provádění staveb, jejich změn a odstraňování,
- zámečnictví,
- montáž, opravy, revize a zkoušky vyhrazených elektrických zařízení,
- činnost účetních poradců, vedení účetnictví, vedení daňové evidence,
- výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona,
- diagnostická, zkušební a poradenská činnost v ochraně rostlin a ošetřování rostlin, rostlinných produktů, objektů a půdy proti škodlivým organismům přípravky na ochranu rostlin nebo biocidními přípravky.

Společnost XY má v současné době několik poboček po celé ČR a přibližně 1300 zaměstnanců. Mezi největší zákazníky společnosti patří soukromé společnosti, kolem 75 %, a města zbylých 25 %. Společnost XY má poměrně výrazné postavení na trhu a hrozba nových konkurentů je malá. Protože pro vstup do odvětví je třeba splnit řadu legislativních podmínek a vstupující společnost musí disponovat poměrně velkou vybaveností dlouhodobým majetkem, je nejjednodušší možností vstupu do odvětví odkoupení konkurenční společnosti. V současnosti má společnost XY čtyři velké konkurenty a společně s nimi pokrývá 60 % trhu ve svém oboru. Společnost dosahuje ve svých aktivitách poměrně vysoké marže, kolem 25 %. Firemní strategie společnosti spočívá v efektivním poskytování služeb a jejím cílem do budoucna je kromě zvyšování podílu na trhu také rozšiřování poskytovaných služeb, pružná reakce na potřeby zákazníků a v neposlední řadě zvyšování obrátu a hospodářského výsledku.

7.1 SWOT analýza

SWOT analýza je jednoduchým a přehledným nástrojem pro komplexní vyhodnocení fungování společnosti. Umožňuje nalézt nové příležitosti i postihnout oblasti, ve kterých

společnost zaostává. Skládá se z vyhodnocení čtyř oblastí. První dvě, silné a slabé stránky, hodnotí vnitřní prostředí podniku, další dvě, příležitosti a hrozby, zachycují vliv vnějšího prostředí. SWOT analýzy by měla být nedílnou součástí plánování a strategického řízení každé společnosti. (Ipodnikatel.cz, 2014)

Tab. 10 SWOT analýza společnosti

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> dlouholetá tradice v oboru výsadní postavení na trhu zázemí velké společnosti rozvinuté know-how 	<ul style="list-style-type: none"> problémy organizace řízení velké společnosti nedostatečný systém řízení lidských zdrojů
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> zvyšující se kupní síla obyvatel legislativní bariéry vstupu dalších konkurentů do odvětví poptávka po rostoucí kvalitě poskytovaných služeb 	<ul style="list-style-type: none"> světová hospodářská krize zvyšování daňové zátěže stagnace domácí ekonomiky zprísňení legislativy v oboru vznik nových technologií

8 EKONOMICKÉ ZHODNOCENÍ SPOLEČNOSTI

K celkovému zhodnocení společnosti z finančního hlediska se používá finanční analýza. Podává rychlé a přehledné informace o tom, zda je podnik ziskový nebo ztrátový, zda má vhodnou strukturu aktiv a pasiv, zda aktiva efektivně využívá, je schopen splácet závazky atd. Pro účely této práce je klíčová analýza struktury aktiv a následně komplexní zhodnocení společnosti.

8.1 Analýza majetkové struktury společnosti

Následující tabulky obsahují analýzu absolutních ukazatelů společnosti, a to analýzu vertikální i analýzu horizontální. Vzhledem k tomu, že absolutní ukazatele slouží především k analýze vývojových trendů, jsou pro zpracování použity údaje z výročních zpráv společnosti za poslední čtyři účetní období. Jako základna je v obou případech použita hodnota celkových aktiv, vždy 100 %.

Tab. 11 Vertikální analýza majetkové struktury společnosti XY v letech 2009-2012

v tis. Kč	2009		2010		2011		2012	
AKTIVA CELKEM	265 943	100%	286 327	100%	282 586	100%	254 839	100%
Dlouhodobý majetek	177 663	66,8%	194 550	67,9%	193 735	68,5%	163 114	64,0%
DNM	975	0,4%	851	0,3%	464	0,2%	1 952	0,7%
DHM	97 652	36,7%	100 163	35,0%	105 318	37,2%	101 719	39,9%
DFM	79 036	29,7%	93 536	32,6%	87 953	31,1%	59 443	23,4%
Oběžná aktiva	87 044	32,7%	91 322	31,9%	88 089	31,2%	91 165	35,8%
Zásoby	2 028	0,8%	3 788	1,3%	2 427	0,9%	2 522	1,0%
Dlouhodobé pohledávky	3 178	1,2%	4 457	1,6%	5 639	2,0%	6 602	2,6%
Krátkodobé pohledávky	49 710	18,7%	52 065	18,2%	49 527	17,5%	47 383	18,6%
Krátkodobý fin. majetek	32 128	12,0%	31 012	10,8%	30 496	10,8%	34 658	13,6%
Časové rozlišení aktiv	1236	0,5%	455	0,2%	762	0,3%	560	0,2%

Tab. 12 Horizontální analýza majetkové struktury společnosti XY v letech 2009-2012

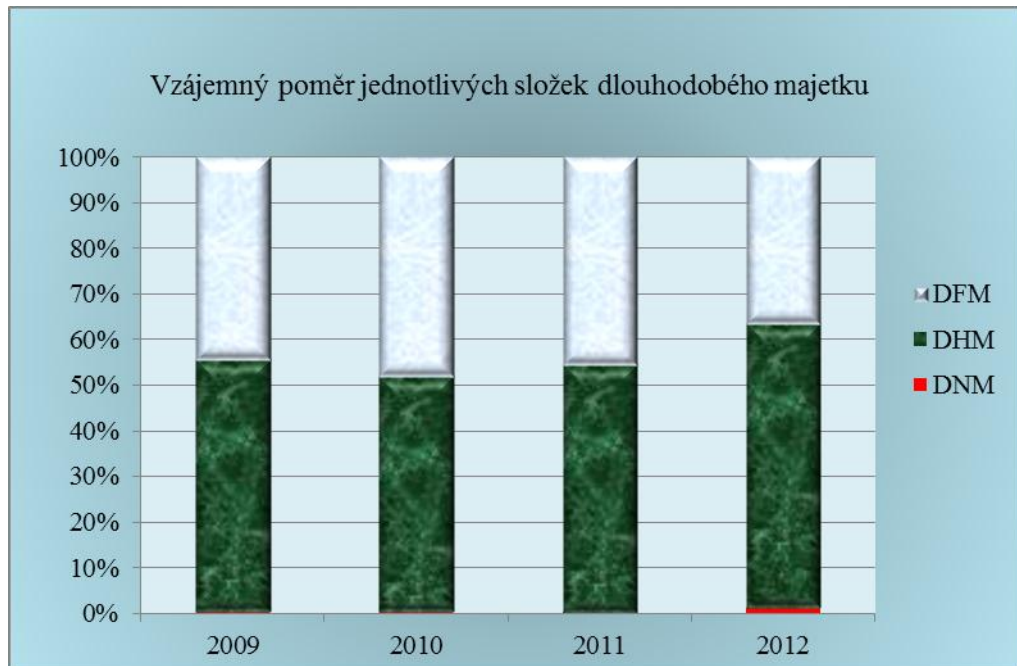
v tis. Kč	2009	2010	2011	2012	10/09	11/10	12/11	12/09
AKTIVA CELKEM	265 943	286 327	282 586	254 839	7,7%	-1,3%	-9,8%	-4,2%
Dlouhodobý majetek	177 663	194 550	193 735	163 114	9,5%	-0,5 %	-15,8%	-8,2%
DNM	975	851	464	1 952	-12,7%	-45,5%	320,7%	100,2%
DHM	97 652	100 163	105 318	101 719	2,6%	5,2%	-3,4%	4,2%
DFM	79 036	93 536	87 953	59 443	18,4%	-5,9%	-32,4%	-24,8%
Oběžná aktiva	87 044	91 322	88 089	91 165	4,9%	-3,5%	3,4%	4,7%
Zásoby	2 028	3 788	2 427	2 522	86,8%	-35,9%	3,9%	24,4%
Dlouhodobé pohledávky	3 178	4 457	5 639	6 602	40,3%	26,5%	17,1%	107,8%
Krátkodobé pohledávky	49 710	52 065	49 527	47 383	4,7%	-4,9%	-4,3%	-4,7%
Krátkodobý fin. majetek	32 128	31 012	30 496	34 658	-3,5%	-1,7%	13,7%	7,9%
Časové rozlišení aktiv	1236	455	762	560	-63,2%	67,5%	-26,5%	-54,7%

Z předchozích údajů je zřejmé, že hodnota celkových aktiv se ve všech sledovaných obdobích dělí na dlouhodobá aktiva, téměř 70 %, a na krátkodobá aktiva, zbývajících 30%, hodnota časového rozlišení aktiv je prakticky zanedbatelná. Tento poměr se během let téměř nemění, i když dochází ke změně struktury jednotlivých aktiv.

V průběhu sledovaných let došlo nejdříve k mírnému zvýšení a později k mírnému snížení celkové hodnoty aktiv, celkem se hodnota aktiv mezi lety 2009 a 2012 snížila o 4%. Zvýšení bilanční sumy mezi lety 2009 a 2010 bylo způsobeno hlavně zvýšením hodnoty dlouhodobého hmotného a finančního majetku. Položka DHM tvoří téměř 40 % hodnoty celkových aktiv a položka DFM více než 20 %. Proto jejich změna výrazně ovlivňuje bilanční sumu. Vliv na vzrůst a pozdější pokles celkové hodnoty aktiv měly i krátkodobé pohledávky, které trvale tvoří téměř 20 % celkových aktiv. Naopak hodnota krátkodobého finančního majetku, který tvoří přibližně 10 % bilanční sumy, působí proti změně celkové hodnoty aktiv. Vliv ostatních položek aktiv na celkovou bilanční sumu byl menší nebo

zanedbatelný, protože tyto položky dosahují nízkých absolutních hodnot. Společnost nemá prakticky žádné zásoby.

Dlouhodobý majetek je tvořen hlavně dlouhodobým hmotným a dlouhodobým finančním majetkem. V průběhu let se tento poměr mění ve prospěch dlouhodobého hmotného majetku. Vzájemný poměr jednotlivých částí dlouhodobého majetku v letech 2009 až 2012 je zřetelný z následujícího grafu.

Obr. 6 Poměr jednotlivých složek dlouhodobého majetku

V posledním roce došlo k nárůstu hodnoty dlouhodobého nehmotného majetku, protože společnost pořídila nový informační systém. V roce 2012 došlo i k nákupu budovy a nákladních automobilů, zároveň však došlo také k prodeji většího množství nákladních automobilů, proto se celková absolutní hodnota dlouhodobého hmotného majetku v roce 2012 snížila.

8.2 Struktura složek dlouhodobého majetku

Struktura jednotlivých složek dlouhodobého majetku a jejich celková odepsanost v roce 2012 je uvedena v následující tabulce.

Dlouhodobý nehmotný majetek je odepsán celkem z 68 %. Tato skutečnost je způsobena tím, že společnost pořídila nový informační systém, který se zatím zavádí, neodepisu-

je se, a nachází se v nedokončeném DNM. Zbylé části DNM, ostatní odepisovaný SW, ocenitelná práva a goodwill, jsou prakticky celé odepsány.

Dlouhodobý hmotný majetek je odepsán z 61 %. Největší část DHM tvoří samostatné movité věci, které jsou odepsány z 68 %. Stavby jsou odepsány z 57 %, jiný DHM z 30 %.

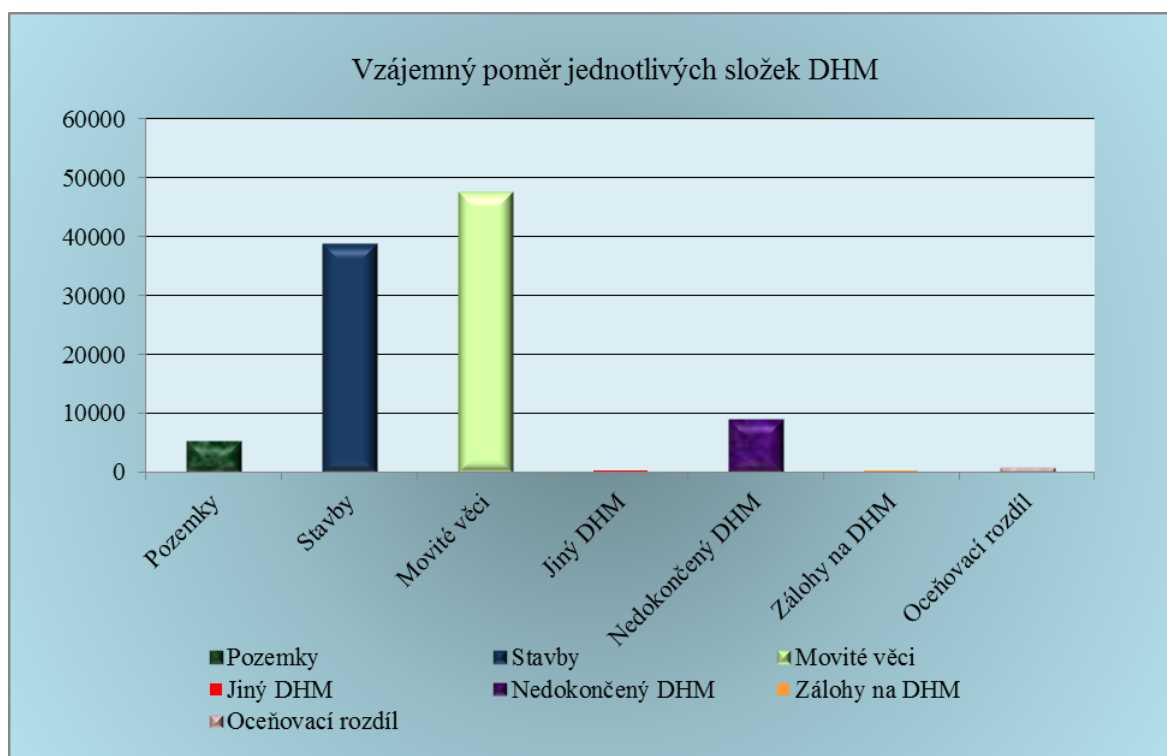
U části pozemků byla z důvodu znehodnocení vytvořena opravná položka, která se objevuje v části korekce. Obdobně u dlouhodobého finančního majetku byla vytvořena opravná položka z toho důvodu, že vlastní kapitál ovládané osoby je nižší než hodnota investice.

Tab. 13 Struktura složek dlouhodobého majetku

2012					Odepsáno
v tis. Kč		Brutto	Korekce	Netto	
B.	Dlouhodobý majetek	326 490	-163 376	163 114	50 %
B. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	6 045	-4 093	1 952	68 %
B. I. 3.	Software	3094	-2807	287	90 %
B. I. 4.	Ocenitelná práva	403	-383	20	95 %
B. I. 5.	Goodwill (+/-)	903	-903	0	100 %
B. I. 7.	Nedokončený DNM	1645	0	1645	0 %
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek	259 123	-157 404	101 719	61 %
B. II. 1.	Pozemky	7 103	-1 782	5 321	
B. II. 2.	Stavby	90 783	-51 940	38 843	57 %
B. II. 3.	Samostatné movité věci	151 361	-103 700	47 661	68 %
B. II. 6.	Jiný DHM	229	-68	161	30 %
B. II. 7.	Nedokončený DHM	8 896	0	8 896	0 %
B. II. 8.	Poskytnuté zálohy na DHM	3	0	3	0 %
B. II. 9.	Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	748	86	834	10 %
B. III.	Dlouhodobý finanční majetek	61 322	-1 879	59 443	

Společnost provádí v části DHM i odpis záporného oceňovacího rozdílu do výnosů. Proto je hodnota korekce uvedena s opačným znaménkem. Znamená to tedy, že při nákupu majetku byla kupní cena nižší než účetní hodnota a rozdíl se odepisuje do výnosů po dobu 15 let. (Danarionline.cz, 2006)

Vzájemný poměr jednotlivých složek dlouhodobého nehmotného majetku je téměř 100% pro nedokončený DNM, pro DHM je vzájemný poměr jeho jednotlivých složek v roce 2012 uveden v následujícím grafu.

Obr. 7 Poměr jednotlivých složek DHM v roce 2012

8.3 Poměrové ukazatele

Poměrové ukazatele jsou základními nástroji finanční analýzy. Jsou rychlým a jednoduchým způsobem, jak získat představu o finanční situaci podniku. Dávají do poměru různé hodnoty rozvahy, výsledovky a cash flow. Navíc mají určeny doporučené hodnoty, se kterými lze získaný výsledek ihned porovnat. Mezi nejdůležitější patří ukazatele zadluženosti, likvidity, rentability a aktivity. Názorným nástrojem pro jejich porovnání s hodnotami odvětví je spider analýza. (Knápková, 2013)

V následující tabulce je uveden přehled hodnot základních poměrových ukazatelů společnosti a odvětví v roce 2012. Údaje odvětví byly čerpány ze statistik uvedených na stránkách ministerstva průmyslu a obchodu. (Mpo.cz, 2013)

Tab. 14 Porovnání poměrových ukazatelů společnosti XY a odvětví za rok 2012

2012		Společnost XY	CZ_NACE 52
Rentabilita	A.1 Rentabilita vlastního kapitálu	28,0 %	11,5 %
	A.2 Rentabilita aktiv	14,0 %	9,2 %
	A.3 Rentabilita tržeb	10,9 %	4,9 %
Likvidita	B.1 Běžná likvidita	1,15	1,60
	B.2 Pohotová likvidita	1,03	1,48
	B.3 Hotovostní likvidita	0,44	0,44
Zadluženost	C.1 Vlastní kapitál / aktiva	0,42	0,61
	C.2 Krytí dlouhodobého majetku dlouhodobým kapitálem	0,94	1,17
	C.3 Úrokové krytí	50,5	21,9
Obratovost	D.1 Obratovost aktiv	1,06	2,2
	D.2 Obratovost pohledávek	5,01	6,43
	D.3 Obratovost závazků	9,42	6,86

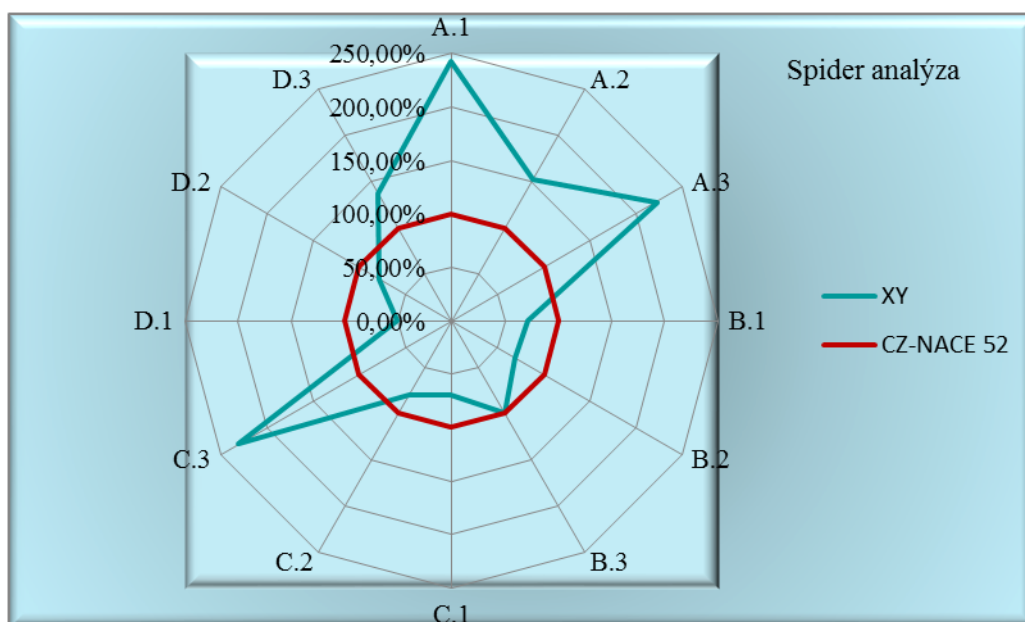
Pokud budeme hodnoty v odvětví uvažovat jako 100 %, můžeme na následujícím grafu vidět, a to pro období 2012, v jakém poměru se k hodnotám odvětvových ukazatelů nacházejí hodnoty stejných ukazatelů ve společnosti XY. Obecně platí, že čím více je v grafu spider analýzy křivka společnosti vzdálena od středu, tím lepších hodnot společnost dosahuje.

Co se týče rentability, dosahuje společnost XY více než dvojnásobných hodnot. Ukazatel rentability vlastního kapitálu, A.1, je 2,5 x vyšší než srovnatelná hodnota v odvětví.

Naproti tomu ukazatele likvidity vycházejí příznivěji pro odvětví. Společnost XY dosahuje oborové hodnoty pouze v případě ukazatele hotovostní likvidity, u zbylých dvou ukazatelů je hodnota nižší a nedosahuje ani doporučených hodnot těchto ukazatelů.

Také ukazatele zadluženosti vycházejí lépe pro odvětví, s výjimkou ukazatele C.3, ukazatele úrokového krytí. Hodnota tohoto ukazatele svědčí o konzervativní strategii společnosti. Ukazatel krytí dlouhodobého majetku dlouhodobým kapitálem dosahuje ve společnosti 0,94, což je těsně pod doporučenou hodnotou 1. Společnost tedy kryje část svého dlouhodobého majetku krátkodobými zdroji.

Obratovost aktiv vyznívá také lépe pro odvětví, společnost však dosahuje alespoň doporučené hodnoty 1. Hodnoty obratovosti pohledávek a závazků v odvětví jsou téměř shodné, u společnosti XY je doba obratu závazků vzhledem k době obratu pohledávek téměř dvojnásobná. Znamená to, že společnost používá dodavatelské úvěry k financování pohledávek.

Obr. 8 Spider analýza poměrových ukazatelů za rok 2012

8.4 Finanční zdraví společnosti

Úroveň finančního zdraví podniku vyjadřuje očekávání investorů a věřitelů, jakým způsobem bude společnost schopna v blízké budoucnosti, v příštím roce, plnit svoje závazky a vyplácet dividendy. Pro hodnocení finančního zdraví společnosti slouží úrovně likvidity, rentability, solventnosti a aktivity. K nejnámějším modelům, které se používají pro hodnocení finančního zdraví společnosti, patří Kralicekův Quicktest z roku 1990.

V následující tabulce je uvedeno hodnocení finančního zdraví společnosti XY pomocí tohoto modelu pro rok 2012. Ukazatel *RI* je ukazatelem zadluženosti a patří mezi ukazate-

le finanční stability. Ukazatel *R2* patří mezi ukazatele solventnosti. *R3* je ukazatelem rentability a je významný zejména pro věřitele a konečně ukazatel *R4* je ukazatelem likvidity. (Grünwald, 2009)

Tab. 15 Kralicekův Quicktest 1990 Zdroj: (Grünwald, 2009)

Ukazatel	Konstrukce ukazatele	Vyhodno- ení	Počet bodů	Výpočet	Hod- nocení
<i>R1</i>	$\frac{\text{vlastní_kapitál}}{\text{aktiva}}$	0,3 a více 0,2 – 03 0,1 – 0,2 0,0 – 0,1 0,0 a méně	4 3 2 1 0	0,42	4
<i>R2</i>	$\frac{\text{dluhy – kr.fin.majetek}}{\text{nezd.}_\text{Cash}_\text{Flow}}$	3 a méně 3 - 5 5 - 12 12 – 30 30 a více	4 3 2 1 0	0,83	4
<i>R3</i>	$\frac{\text{EBIT}}{\text{aktiva}}$	0,15 a více 0,12 – 0,15 0,08 – 0,12 0,00 – 0,08 0,00 a méně	4 3 2 1 0	0,14	3
<i>R4</i>	$\frac{\text{nezd.}_\text{Cash}_\text{Flow}}{\text{provozní}_\text{výnosy}}$	0,1 a více 0,08 – 0,1 0,05 – 0,08 0,00 – 0,05 0,00 a méně	4 3 2 1 0	0,20	4

Hodnota nezdaněného Cash Flow se vypočte podle následujícího vzorce:

$$\text{nezdaněný Cash Flow} = \text{zisk po zdanění} + \text{daň z příjmů} + \text{odpisy} \quad (24)$$

Dluhy podle vzorce:

$$\text{dluhy} = \text{dlouhodobé závazky} + \text{krátkodobé závazky} + \text{dlouhodobé bank. úvěry} + \text{krátkodobé bank. úvěry} \quad (25)$$

Provozní výnosy podle vzorce:

$$\text{provozní výnosy} = \text{tržby z prodeje zboží} + \text{tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb} \quad (26)$$

Z účetních výkazů společnosti za rok 2012 můžeme vypočítat jednotlivé ukazatele:

$$\text{vlastní kapitál/aktiva} = 106383/254839 = \underline{\underline{0,42}}$$

$$\text{nezdaněný Cash Flow} = 29\,523 + 5\,407 + 20\,278 = \underline{55\,208}$$

$$\text{dluhy-kr. fin. majetek/nezdaněný Cash Flow} = (80\,563 - 34\,658)/55\,208 = \underline{\underline{0,83}}$$

$$\text{EBIT/aktiva} = 34931 + 705/254839 = \underline{\underline{0,14}}$$

$$\text{nezdaněný Cash Flow/provozní výnosy} = 55\,208/(60\,027 + 210\,692) = \underline{\underline{0,20}}$$

Hodnocení finanční situace podniku se provede podle následujícího vzorce:

$$\frac{R1 + R2 + R3 + R4}{4} \quad (27)$$

Hodnocení 3 a více bodů: velmi dobrý podnik

Hodnocení 1 bod a méně: špatný podnik (Grünwald, 2009)

Pro náš podnik je výpočet následující:

$$\frac{4 + 4 + 3 + 4}{4} = 3,75 \quad (28)$$

Podle tohoto testu je společnost XY velmi dobrým podnikem.

9 EVIDENCE MAJETKU VE SPOLEČNOSTI XY

V následujících kapitolách bude stručně popsán současný stav vedení majetku ve společnosti XY a návrh převodu evidence do systému MBS NAV. Evidence obsahuje 170 000 karet dlouhodobého majetku a 20 000 evidovaného majetku.

9.1 Současný stav vedení evidence majetku

Společnost oceňuje majetek v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, a to:

- pořizovací cenou
- reprodukční pořizovací cenou
- vlastními náklady – v případě pořízení majetku vlastní činností

9.1.1 Dlouhodobý nehmotný majetek

Do této kategorie spadají ve společnosti zřizovací výdaje vyšší než 60 tis. Kč a další položky majetku, (nehmotné výsledky výzkumné a obdobné činnosti, software, ocenitelná práva) jejichž ocenění (ocenění každé jednotky) je vyšší než 60 tis. Kč a doba použitelnosti delší než 1 rok. O drobném nehmotném dlouhodobém majetku se neúčtuje. Při pořízení je zapsán do evidence drobného majetku. Odepisuje se jednorázově v měsíci pořízení do nákladů.

9.1.2 Dlouhodobý hmotný majetek

Do této kategorie patří ve společnosti položky dlouhodobého hmotného majetku, jejichž ocenění je vyšší než 40 tis. Kč a doba použitelnosti delší než 1 rok. Drobný hmotný majetek je zaevidován do evidence drobného majetku a odepsán v měsíci pořízení přímo do nákladů. Pokud drobný dlouhodobý majetek nepřechází do užívání, účtuje se o něm jako o zásobách.

Společnost nevlastní dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek vytvořený vlastní činností.

9.1.3 Odpisování majetku

Společnost používá následující způsoby daňového odpisování dlouhodobého majetku:

➤ osobní auta	Lineární	5 let
➤ výpočetní technika	Lineární	3 roky
➤ nákladní auta	Lineární	7 let
➤ traktory, ostatní stroje	Lineární	7 let
➤ budovy – provozní	Lineární	30 let

Kromě toho společnost odpisuje karty, které nakoupila, a byly už odpisovány. U některých z nich používá zrychlené daňové odpisování započaté předchozím vlastníkem.

Účetní odpisování se provádí procentem podle životnosti, metoda časová, rovnoměrný odpis. Výpočet a účtování účetních odpisů probíhá měsíčně, odděleně v evidenci majetku a v účetnictví. Evidování daňových odpisů ročně. Ve společnosti se v současnosti neprovádí přerušení odpisování, ale do budoucna nelze tuto možnost vyloučit.

9.1.4 Evidence v lokálním systému VERA

V současné době je celá evidence majetku vedena v lokálním informačním systému VERA, dále jen IS, ve kterém je majetková evidence oddělena od účetnictví, to znamená, že evidence karet majetku a výpočet odpisů jsou prováděny v jednom modulu systému a veškeré účetní operace spojené s majetkem v jiném, do kterého jsou souhrnně ručně přeúčtovávány. Tímto postupem vzniká celá řada chyb a ztrácí se údaje o účetních pohybech na jednotlivých kartách majetku.

Karty majetku jsou rozděleny podle typů majetku a to na hmotný majetek, nehmotný majetek a evidovaný majetek. Každé skupině je přidělena číselná řada, ze které se pořizuje číslo při zakládání nové karty majetku.

Na kartách majetku je vedena celá řada údajů. Některé jsou vyplňovány na všech kartách majetku, některé jen podle typů majetku (například údaje o pozemcích typu parcelní číslo atd. jsou evidovány jen na kartách majetku evidujících pozemky, údaje potřebné k silniční dani nebo registrační značka se evidují jen na kartách majetku souvisejících s evidencí aut).

Do základních údajů evidovaných na každé kartě patří:

- inventární číslo – má 20 znaků a je přidělováno z příslušné číselné řady

- popis – základní textový údaj ke každé kartě majetku
- typ majetku – rozčlenění evidence na menší části (stroj, auto, skříň atd.)
- skupina majetku – obsahuje informací o skupině účetních kont, na která má být daná karta účtována
- odpisová skupina – informace o daňovém odpisování karty
- % - informace o účetním odpisování karty
- měsíce – informace o účetním odpisování karty
- úč = daň – informace o skutečnosti, že účetní odpisy se počítají podle daňových
- způsob odpisu – zda se jedná o zrychlené nebo rovnoměrné odpisování, případně lineární odpisování nehmotného majetku
- umístění – kód místa, kde se evidovaný majetek nachází
- odpovědnost – kód osoby, která má za kartu majetku odpovědnost
- datum zařazení – údaj o zařazení majetku potřebný pro zahájení odpisování majetku
- doklad – číslo nákupního dokladu, kterým byl majetek pořízen
- středisko – kód střediska, na které se účtují odpisy majetku, u sdílených karet se odpisy rozdělují procentem na jednotlivá střediska
- zakázka – kód projektu, na který se účtují odpisy karty majetku

Evidence majetku umožňuje sestavení odpisových plánů, účetních i daňových

9.1.5 Zařazení majetku

Provádí se odděleně v evidenci majetku a v účetnictví. V evidenci se při zařazení vytváří prázdná karta a ručně jsou na ni vyplněny příslušné údaje. Nevýhodou je, že IS neobsahuje u všech povinně vyplňovaných hodnot číselníky, ve kterých by byly předdefinovány povolené hodnoty. Proto se stává, že obsluha zadá požadovaný stejný údaj rozdílným způsobem, což komplikuje následné vyhledávání a filtrování údajů. V účetnictví se pořize-

ní majetku provádí nákupní fakturou a po uvedení do užívání je majetek na příslušná účetní konta přeúčtováván ručně.

9.1.6 Vyřazení majetku

Probíhá odděleně v evidenci a v účetnictví. V evidenci se na kartu majetku zaznačí pouze datum a důvod vyřazení, v účetnictví jsou pak ručně provedeny příslušné účetní operace.

9.1.7 Inventury majetku

Inventury se v současnosti provádějí souhrnně podle typů majetku. Pouze pro některé typy majetku se provádějí položkově. Nepoužívají se čtečky čárových kódů ani se o této možnosti do budoucna neuvažuje. Inventurní soupisy se tisknou podle typů majetku, umístění, odpovědnosti, středisek nebo zakázek.

9.2 Návrh řešení vedení evidence majetku v MBS Navision

9.2.1 MBS Navision

MBS Navision je ERP informační systém, který lze rychle implementovat, snadno konfigurovat a jednoduše používat. V současné době má přes 1 milion uživatelů a je lokalizován ve více než 40 zemích. (Microsoft.com, 2013)

Obr. 9 Struktura MBS Navision

Zdroj: (Cliensfirst-us.com, 2014)

Je určen pro střední a větší firmy a lze ho používat, buď jako tzn. „krabicový systém“ nebo provádět zákaznické modifikace a přizpůsobit řešení přesně na míru zákaznických požadavků. Jedinečnost tohoto systému spočívá v systému kalkulovaných polí, která umožňují rychlé odezvy systému i při velkém objemu dat. (Clientsfirst-us.com, 2014)

Systém se skládá z modulů, které lze jednoduše přidávat pouze uvolněním příslušné granule v licenci. Mezi základní dodávané moduly MBS Navision patří: finanční management a controlling

(zahrnuje modul majetek), prodej a marketing, nákupní objednávkový systém, sklad a distribuce zboží, výroba, řízení zdrojů, projekty, servisní modul, lidské zdroje a integrační moduly. (Roys, 2008)

Modul majetek je standardní součástí modulu správa financí (od verze 4.00), oba moduly jsou vzájemně propojeny. Správa majetku obsahuje možnost evidence karet majetku a provádění operací nad nimi včetně automatického účtování do modulu financí. To znamená, že každá operace provedená v modulu majetku je automaticky účtována do účetnictví, vyjma daňových operací, a naopak při účtování nákupní a prodejní faktury jsou automaticky prováděny operace i v modulu majetek.

Zavedení a správa evidence majetku v modulu majetku v MBS Navision vyžaduje dodržení některých základních operací a postupů:

- provedení potřebných programových úprav, pokud modul nedostačuje ve své standardní podobě, platí i pro společnost XY
- nastavení modulu
- vytvoření karet majetku
- zavedení počátečních stavů karet majetku
- standardní operace nad kartami majetku typu pořízení, zařazení, odpisy a vyřazení

Nastavení modulu majetek zahrnuje jednak obecné nastavení systému jako celku, jednak nastavení číselníků podle údajů zákazníka.

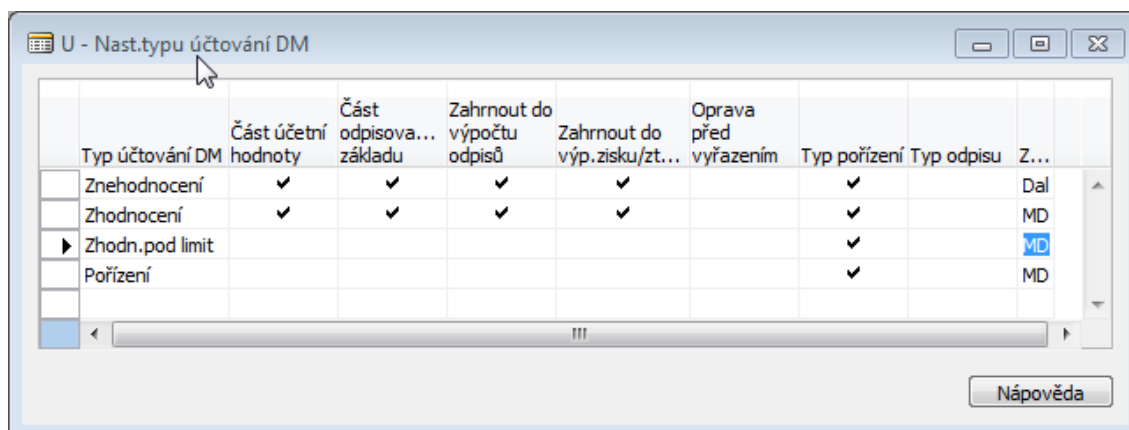
9.2.2 Nastavení majetku v MBS Navision

Obecné nastavení obsahuje nastavení účetní a daňové evidence, v systému jsou tyto označovány jako knihy odpisů a označují se jako U a D, popřípadě E pro operativní evidenci. Každá z nich může mít nastaven, mimo jiné, jiný způsob odpisování, jiný způsob zaokrouhlování odpisů a možnost automatické integrace do modulu financí. V našem případě bude kniha U integrována do financí, při účtování do této knihy vzniknou automaticky pohyby i na účetních účtech. Kniha D nebude integrována financí, bude sloužit pro záznam daňových odpisů.

Součástí obecného nastavení je dále povolení účtování od nebo do určitého data, nastavení číselných řad a deníků pro účtování pohybů na kartách majetku.

Pro správnou evidenci, výpočet odpisů a zobrazování částek na kartách majetku je součástí obecného nastavení i nastavení typů účtování. Každému typu pohybu jsou přiřazeny parametry, se kterými daný pohyb (tzn. účtovaná položka) vstupují do evidence.

Nastavení typů pohybů pro společnost XY je na následujícím obrázku.

Typ účtování DM	Část účetní hodnoty	Část odpisova... základu	Zahrnout do výpočtu odpisů	Zahrnout do výp.zisku/zt...	Oprava před vyřazením	Typ pořízení	Typ odpisu	Z...
Znehodnocení	✓	✓	✓	✓		✓		Dal
Zhodnocení	✓	✓	✓	✓		✓		MD
▶ Zhodn.pod limit						✓		MD
Pořízení						✓		MD

Obr. 10 Nastavení typů účtování

9.2.3 Číselné řady

Prvním z číselníků, který je třeba nastavit podle požadavků uživatele, jsou číselné řady. V našem případě budeme používat čtyři číselné řady pro oddělené číslování:

DNM_01	pro odpisovaný nehmotný majetek
DHM_02	pro odpisovaný hmotný majetek
DHM_03	pro neodpisovaný majetek
OE_75	pro operativní evidenci

Při vytváření karet majetku vybere uživatel některou z těchto číselných řad. Následuje automatické přiřazení čísla kartě majetku z vybrané číselné řady. Toto číslo je jedinečným identifikátorem a karta majetku je jeho prostřednictvím dostupná ze všech modulů MBS Navision.

9.2.4 Účtoskupiny

Účtoskupiny majetku představují předkontace účetních operací s majetkem. Jejich nastavení záleží na rozhodnutí a způsobu členění analytických účtů majetku. V každé účtoskupině jsou nastaveny účty pro určitou skupinu majetku. (např. pro stroje jsou v jedné účtoskupině nastaveny všechny účty, na které se v majetku v souvislosti s touto skupinou bude účtovat). Každé kartě majetku je potom přiřazena konkrétní účtoskupina, a tím i skupina k ní náležících účtů. V našem případě budeme při implementaci vycházet z nastavení účtování podle skupin majetku definovaných v systému VERA.

Tab. 16 Nastavení účtování majetku

Kód	Popis	Účet poříze- ní	Účet zařaze- ní	Účet zhod- nocení	Účet oprávek	Účet odpisů
011001	Zřizovací výdaje	041010	011001	011001	071001	551024
012001	Nehmotné výsledky vý- zkumu	041010	012001	012001	072001	
013001	Software	041010	013001	013001	073001	551004
013020	Drobný nehmotný majetek	041010	013020	013020	073020	551018
021001	Budovy a stavby	042051	021051	021051	081051	551005
022001	Nákladní automobily	042071	022071	022071	082071	551007
022002	Ostatní stroje	042082	022082	022082	082082	551008
022004	PC, inventář, kopírky	042014	022014	022014	082014	551010
022005	Osobní auta	042015	022015	022015	082015	551015
029001	Ostatní DHM	089001	029001	029001	089001	551031
031010	Pozemky	042051	031030	031030		
032001	Umělecká díla a sbírky		032021	032021		
752001	Evidovaný majetek		752011	752011		

9.2.5 Podtřídy

Evidence majetku MBS NAV obsahuje standardní číselník podtříd, který umožňuje zavedení libovolných kódů pro roztřídění evidence majetku podle požadavků zákazníka. V našem případě bude číselník podtříd použit pro zavedení typů majetku. Každé kartě majetku bude potom přiřazen jeden kód typu z této tabulky a bude sloužit pro třídění a inventuru karet.

9.2.6 Umístění

Evidence majetku MBS NAV obsahuje standardní jednorozměrný číselník umístění, do kterého budou v našem případě zavedeny kódy umístění z původního systému VERA.

9.2.7 Odpovědná osoba

Evidence majetku MBS NAV obsahuje standardně i číselník zaměstnanců, který je propojen prostřednictvím kódu zaměstnance do modulu lidských zdrojů. V našem případě bude použit pro zavedení odpovědných osob na kartách majetku.

9.2.8 Tabulka odpisů

Tabulka odpisů je standardní tabulkou MBS NAV a slouží k nastavení účetního odpisování karet majetku časovou rovnoměrnou metodou. V tabulce je vždy pro určitý počet let odpisu uvedeno roční procento odpisu. Například je-li karta majetku odpisována 10 let, pak v každém řádku tabulky pro tuto dobu odpisu bude uvedeno 10 %.

9.2.9 Odpisové skupiny

Tabulka odpisových skupin v MBS NAV je standardní a umožňuje nastavení daňového odpisování: sazeb pro rovnoměrné odpisování, koeficientů pro zrychlené odpisování a počtu měsíců pro odpisování nehmotného majetku. V našem případě bude mít následující tvar:

Tab. 17 Nastavení odpisových skupin

Kód	Popis	Počet roků odpi- sová- ní	Počet měsí- ců odpi- sová- ní	Rov- no- měr- né první rok	Rov- no- měr- né další roky	Rov- no- měr- né zvýš. vst.ce	Zrych lené první rok	Zrych lené další roky	Zrych lené zvýš.z úst.ce na	Mini- ni- mální počet měsí- ců po
N18	§32a) - audiovizu-	2	18	0	0	0	0	0	0	9
N36	§32a) - software a	3	36	0	0	0	0	0	0	18
N60	§32a) - zřizovací	5	60	0	0	0	0	0	0	0
N72	§32a) - ostatní	6	72	0	0	0	0	0	0	36

NEO	Neodepisovaný	0	0	0	0	0	0	0	0	0
R1	Rovnoměrné 1	3	36	20	40	33,3	0	0	0	0
R2	Rovnoměrné 2	5	60	11	22,25	20	0	0	0	0
R3	Rovnoměrné 3	10	120	5,5	10,5	10	0	0	0	0
R4	Rovnoměrné 4	20	240	2,15	5,15	5	0	0	0	0
R5	Rovnoměrné 5	30	360	1,4	3,4	3,4	0	0	0	0
R6	Rovnoměrné 6	50	600	1,02	2,02	2	0	0	0	0
Z1	Zrychlené 1	3	36	0	0	0	3	4	3	0
Z2	Zrychlené 2	5	60	0	0	0	5	6	5	0
Z3	Zrychlené 3	10	120	0	0	0	10	11	10	0
Z4	Zrychlené 4	20	240	0	0	0	20	21	20	0
Z5	Zrychlené 5	30	360	0	0	0	30	31	30	0
Z6	Zrychlené 6	50	600	0	0	0	50	51	50	0

9.2.10 Třídy majetku

Standardně tato tabulka v modulu majetku MBS NAV obsahuje pouze kód a popis. Pro naše účely bude ale rozšířena, a bude tvořit logiku celého modulu. Celá evidence bude nově rozdělena na skupiny karet se shodným účetním a daňovým odpisováním a skupinou účetních kont.

Každý řádek tabulky tříd bude kromě kódu a popisu obsahovat nastavení účetního odpisování, daňového odpisování a způsobu účtování. Výběrem kódu třídy na kartě majetku dojde automaticky k vytvoření knih U a D, případně E, na kartě majetku a doplnění nastavení způsobů odpisů a účtoskupiny pro konkrétní kartu majetku. Tímto způsobem bude odstraněn problém chyb při zadávání údajů vždy jednotlivě na každé kartě majetku.

Třídy budou nastaveny na začátku implementace podle současné evidence a doplňovány v případě potřeby provozu o nové kombinace. Pole „Sumarizovat od“ umožňuje nastavení účtování daňových odpisů podle účetních, jak je uvedeno v následující tabulce, nebo obráceně účetních podle daňových.

Část nastavení tabulky tříd je na následujícím obrázku.

Tab. 18 Třídy majetku

Kód	Název	Účto skupina DM 1	Kniha odpisů 1	Tabulka odpisů 1	Kniha odpisů 2	Daňová odpisová skupina 2	Sumarizovat položky odpisu od 2
DNM_1	SW, U:36M, D:N36	013001	U		D	N36	
DNM_2	DNM, U:13M, D=U	013020	U		D		U
DNM_3	DNM, U: 2R, D=U	013020	U	2R	D		U
DNM_4	Jiný DNM, U: 6R, D=U	019001	U	6R	D		U
DHM_1	Budovy a stavby, U: 5R, D:R5	021001	U	5R	D	R5	
DHM_2	Budovy a stavby, U: 7R, D:R5	021001	U	7R	D	R5	
DHM_3	Budovy a stavby, U: 9R, D:Z5	021001	U	9R	D	Z5	
DHM_4	Budovy a stavby, U: 12R, D:R5	021001	U	12R	D	R5	
DHM_5	Budovy a stavby, U: 15R, D:R5	021001	U	15R	D	R5	
DHM_6	Budovy a stavby, U: 20R, D:R5	021001	U	20R	D	R5	
DHM_7	Budovy a stavby, U: 30R, D:R5	021001	U	30R	D	R5	
DHM_8	Budovy a stavby, U: 40R, D:R5	021001	U	40R	D	R5	
NEODP	Pozemky	031009	U	NEODP	D	NEODP	
OE	Evidovaný majetek	752001	E	NEODP			

9.2.11 Důvody vyřazení

Nákladový účet při vyřazení majetku prodejem je součástí nastavení účtoskupin podobně jako ostatní účty majetku (zpravidla je to účet 541xxx). Pokud je ale důvod vyřazení majetku jiný, a má být účtováno na jiné nákladové účty (likvidace, manko,...), je nutné nadefinovat v tabulce kódy důvodů vyřazení příslušné nákladové účty.

Při účtování operace vyřazení pak stačí vybrat jen příslušný důvod vyřazení a systém sám použije předdefinovaný nákladový účet. Pokud při účtování není důvod vyřazení

uživatelé vyplněn, operace bude zaúčtována na nákladový účet podle účtoskupiny (zpravidla 541xxx). Nastavení důvodů vyřazení je na následujícím obrázku.

Tab. 19 Důvody vyřazení

Kód	Účet úč.hod. při vyř. (zisk)	Účet úč.hod. při vyř. (ztráta)
DAR_DAN	543091	543091
DAR_NEDAN	543092	543092
LIKVIDACE	551090	551090
MANKO	549099	549099
PRODEJ	541091	541091

9.2.12 Karta majetku v MBS Navision

Karta majetku je v informačním systému MBS Navision místem, na kterém se soustřeďují veškeré informace o dlouhodobém nehmotném i hmotném, případně evidovaném majetku. Jsou přehledně a tematicky rozmístěny na jednotlivých záložkách a seskupeny do skupin tak, aby uživatel měl na první pohled přehled o všech důležitých skutečnostech, které se k danému majetku vztahují.

The screenshot shows the 'Karta DM' window for asset 'DHM0017 Stavba'. The 'Obecné' (General) tab is active, displaying fields for:

- Číslo (Number): DHM0017
- Popis (Description): Stavba
- Kód třídy DM (DM Class Code): DHM_4
- Kód podtřídy DM (DM Subclass Code): STAVBY
- Kód umístění DM (DM Location Code): S12_147
- Odpovědný zaměstnanec (Responsible Employee): 1
- Sériové číslo (Serial Number):
- Datum zařazení (Date of Acquisition):
- Datum vyřazení (Date of Disposal):
- Změněno dne (Last Modified): 21.02.14

 Below the fields is a table with columns: Kód knihy (Book Code), Účto skupina DM (DM Account Group), Kód tabulky odpisů (Depreciation Table Code), Kód daňové odpisové ... (Tax Depreciation Code), Metoda odpisu (Depreciation Method), Počáteční datum od... (Start Date), První uživ. defin... (First User Definition), Odpisovatelný základ (Depreciable Base), and Odpisy (Depreciation). The table contains two rows:

- Row 1: D, 021001, 12R, R5, Uživat..., 01.02.14, 01.02.14, 10 256 860,00, 0,00
- Row 2: U, 021001, , R5, Lineární, 01.01.14, , 10 256 860,00, 0,00

 At the bottom, there are buttons for 'Dlouhodo...', 'Kniha od...', 'Funkce', and 'Nápověda'.

Obr. 11 Karta majetku v MBS Navision

Vytvoření karty majetku začíná přidělením čísla z příslušné řady. Poté je třeba vyplnit popis a kód třídy. Doplněním kódu třídy se automaticky doplní veškeré údaje v knihách odpisů majetku, vnořené okno s řádky U a D. Zadáním kódu třídy se kartě předdefinují veškeré vlastnosti pro účtování a odpisování, jak účetní tak daňové.

Další informace, které identifikují kartu, slouží pro třídění a filtrování, a je třeba je na každé kartě doplnit, jsou kód podtřídy, umístění, odpovědný zaměstnanec, případně sériové a inventární číslo. V knihách U a D je třeba zadat ještě počáteční datum odpisování. To se v knize D vyplňuje jako první den roku zařazení a v knize U jako první den měsíce po datu zařazení.

V našem případě bude okno majetku sloužit pro zadávání nových karet majetku. Stávající karty budou do systému převedeny automaticky při migraci dat.

9.2.13 Operace s kartami majetku v MBS Navision

Veškeré operace s kartami majetku se v MBS Navision provádějí v denících, s výjimkou pořízení majetku nákupní fakturou nebo prodeje majetku prodejní fakturou (nákup majetku nákupní fakturou a prodej prodejní fakturou se provádí ve standardních modulech MBS NAV typu nákup a prodej. V řádku faktury je třeba vybrat číslo karty majetku, karta majetku musí být předtím založena v modulu majetek, a zaúčtování probíhá standardním způsobem na účty nastavené v účtoskupině majetku).

Každá operace v deníku majetku znamená vyplnění jednoho, popřípadě dvou řádků deníku a obsahuje minimálně následující údaje:

- číslo dokladu – číslo z číselné řady, pod kterým bude operace vedena v evidenci majetku a v účetnictví
- zúčtovací datum – datum pořízení, zařazení, odpisu, popřípadě vyřazení majetku
- typ účtu – zde je třeba vybrat typ dlouhodobý majetek, dalšími možnými typy jsou účet, zákazník, dodavatel nebo bankovní konto
- číslo konta – zde je třeba vybrat číslo majetku, na který chceme účtování provádět, je to číslo z karty majetku

- kód knihy odpisů – podle toho, zda chceme účtovat do knihy U, D, popřípadě E
- typ účtování – výběr operace, kterou chceme provést – pořízení, zařazení, odpis, popřípadě vyřazení
- částka - částka účetní operace

Na následujícím obrázku je vzor vyplněného deníku pro zařazení karty majetku.

Zúčtovací datum	Typ do...	Číslo dokladu	Typ účtu	Číslo účtu	Kód knihy odpisů	Typ účtování ...	Částka	Účto skupina vyř	Dů
15.01.14		INT01140001	Dlou...	DHM0017	U	zařazení	10 256 860,00	021001	
15.01.14		INT01140001	Účet	042001			-10 256 860,00		

Název účtu: Stavba Název protiúčtu: Saldo: 10 256 860,00 Celkové saldo: 0,00

Řádek Účet Funkce Účtování Nápořevěda

Obr. 12 Operace nad kartami majetku v MBS Navision

Druhý řádek této operace se doplní automaticky podle nastavení v účtoskupině majetku.

Obdobným způsobem se provádějí operace typu odpis a vyřazení. V případě odpisu se zadává částka s opačným znaménkem. Tím, že je velké množství údajů přednastaveno v číselnících, lze výrazným způsobem eliminovat velké množství chyb obsluhy, popřípadě uživatel majetku nemusí být zároveň účetní.

9.2.14 Způsoby odpisování na kartách majetku

Odpisování karet majetku probíhá podle nastavení v knihách odpisů na kartě majetku. Nastavení odpisování se každé kartě přidělí při výběru třídy majetku, lze je ale před zahájením odpisování změnit. Pro každý způsob odpisování existuje odlišné nastavení.

Neodpisovaný majetek

U neodpisovaného majetku se odpisování neprovádí, provede se pouze zařazení, případně vyřazení majetku. Vzor nastavení knih odpisů pro neodpisované karty majetku je na následujícím obrázku. Jak je vidět, v každé knize je nastavena pouze účtoskupina, způsob odpisování nastaven není.

Kód knihy ...	Účto skupina DM	Metoda odpisu	Kód daňové odpisové ...	Sumari... od	Počáteční datum od...	Odpisovatelný základ	Odpisy	Účetní hodnocení
D	032001	Lineární				12 500,00	0,00	12 500,00
U	032001	Lineární				12 500,00	0,00	12 500,00

Obr. 13 Neodpisovaný majetek

Odpisování nehmotného majetku

U nehmotného majetku se odpisování provádí lineární metodou tak, že se na kartě majetku vybere taková třída majetku, která obsahuje v poli „Daňová odpisová skupina 2“ některý z kódů NXX. V knihách odpisů majetku se pak automaticky doplní počet měsíců odpisování. Zároveň je třeba vyplnit počáteční datum odpisování, a to jak v knize účetní, tak daňové. Vzor nastavení je uveden na následujícím obrázku.

V případě prodloužení odpisování je použita hodnota nastavena v odpisové skupině v položce „Minimální počet měsíců po zhodnocení“.

Kód knihy ...	Účto skupina DM	Metoda odpisu	Počáteční datum od...	Počet roků odpisování	Počet měsíců od...	Odpisovatelný základ	Odpisy	Účetní hodnocení
D	013001	Lineární	01.02.14	3,00	36,00	53 650,00	-1 491,00	52 159,00
U	013001	Lineární	01.02.14	3,00	36,00	53 650,00	-1 491,00	52 159,00

Obr. 14 Odpisování nehmotného majetku

Daňový rovnoměrný odpis

Pokud má být karta majetku odpisována rovnoměrně podle zákona o daních z příjmů, použije se taková třída majetku, která obsahuje v poli „Daňová odpisová skupina 2“ kód označený RX, obsahující sazby pro rovnoměrné odpisování. Opět je třeba v knize odpisů na kartě majetku vyplnit pole počáteční datum odpisování. Pokud by byla karta účetně

odpisována stejně jako daňově, použilo by se v knize U nastavení v poli „Sumarizovat od“. Vzor nastavení rovnoměrného daňového odpisování je na následujícím obrázku.

Kód knihy ...	Účto skupina DM	Metoda odpisu	Kód daňové odpisové ...	Sumari... od	Počáteční datum od...	Odpisovatelný základ	Odpisy	Účetní hodnc
D	021001	Lineární	R-4		01.01.13	100 000,00	-2 150,00	97 850
U	021001	Lineární		D	01.09.13	100 000,00	-2 150,00	97 850

Obr. 15 Daňový rovnoměrný odpis

Daňový zrychlený odpis

Nastavení zrychleného daňového odpisování je obdobné jako u rovnoměrného daňového odpisování. Na kartě majetku s tímto typem odpisování je třeba vybrat třídu, které v poli „Daňová odpisová skupina 2“ obsahuje některý z kódů ZX.

Knihy odpisů majetku se doplní automaticky, znovu je třeba zadat pouze počáteční datum odpisování. Vzor je na následujícím obrázku.

Kód knihy ...	Účto skupina DM	Metoda odpisu	Kód daňové odpisové ...	Kód tabulky odpisů	Počáteční datum od...	Odpisovatelný základ	Odpisy	Sumari... od
D	021001	Lineární	Z5		01.01.13	100 000,00	-3 334,00	
U	021001	Uživat...		9R	01.03.13	100 000,00	-9 260,00	

Obr. 16 Daňový zrychlený odpis

Časová metoda, rovnoměrný odpis

Pro účetní odpisování bude použito nastavení z tabulek odpisů. Při výběru třídy na kartě majetku je třeba použít takovou, která má v nastavení v poli „tabulka odpisů 1“ některý z kódů XR. Vzor nastavení v knihách odpisů majetku je na předchozím obrázku.

Evidovaný majetek

Evidovaný majetek bude v MBS NAV zaváděn do evidence podobně jako odpisovaný majetek. Karty budou vytvářeny s takovou třídou majetku, která obsahuje knihu odpisů E a účtoskupinu pro zařazení na podrozvahové účty.

Vytvořená faktura pro nákup evidovaného majetku bude obsahovat jednak zařazení majetku do podrozvahy na účty 752xxx a zároveň doplňkovou operaci pro přeúčtování evidovaného majetku do nákladů. (501xxx/762xxx). Tato doplňková operace není součástí standardní instalace a předpokládáme její doplnění jako programovou úpravu.

Kód knihy ...	Účto skupina DM	Metoda odpisu	Kód daňové odpisové ...	Kód tabulky odpisů	Počáteční datum od...	Odpisovatelný základ	Odpisy	Sumari... od
E	752001	Lineární				17 000,00	0,00	

Obr. 17 Evidovaný majetek

Odpisové plány

Standardní instalace MBS NAV neumožňuje vytváření odpisových plánů v tabulkách systému. Existuje pouze report „Očekávaná hodnota“, který vytváří odpisový plán do tisku nebo souboru pdf. V našem případě předpokládáme provedení programové úpravy, která by vytvářela a aktualizovala odpisové plány na jednotlivých kartách majetku.

Mechanismus výpočtu odpisů jako takový v MBS NAV existuje, provádí se podle něj návrh odpisů do deníků majetku pro účtování odpisů, ale vždy jen za určité definované období. Většinou měsíční, u účetních odpisů, a roční, u daňových odpisů. Nevytváří se odpisový kalendář na celou dobu odpisování.

Navrhovaná programová úprava předpokládá možnost vytvoření, popřípadě aktualizaci, plánu odpisů na každé odpisované kartě zvlášť a dávkovou operaci, která by probíhala každou noc a prováděla aktualizace všech odpisovaných karet majetku bez nutnosti zásahu obsluhy. Návrh plánu odpisů pro konkrétní kartu majetku je na následujícím obrázku

Tab. 20 Odpisový plán

Zúčtovací datum DM	Částka	Odepsáno	Kód knihy odpisů	Zaúčtovaná částka	Účetní hodnota
31. 12. 2013	8 766,00	Ano	U	8 766,00	184 078,00
31. 1. 2014	8 766,00	Ne	U	0	175 312,00
28. 2. 2014	8 766,00	Ne	U	0	166 546,00
31. 3. 2014	8 766,00	Ne	U	0	157 780,00

30. 4. 2014	8 766,00	Ne	U	0	149 014,00
31. 5. 2014	8 766,00	Ne	U	0	140 248,00
30. 6. 2014	8 766,00	Ne	U	0	131 482,00
31. 7. 2014	8 766,00	Ne	U	0	122 716,00
31. 8. 2014	8 766,00	Ne	U	0	113 950,00
30. 9. 2014	8 766,00	Ne	U	0	105 184,00
31. 10. 2014	8 766,00	Ne	U	0	96 418,00
30. 11. 2014	8 766,00	Ne	U	0	87 652,00
31. 12. 2014	8 766,00	Ne	U	0	78 886,00
31. 1. 2015	8 766,00	Ne	U	0	70 120,00
28. 2. 2015	8 765,00	Ne	U	0	61 355,00
31. 3. 2015	8 765,00	Ne	U	0	52 590,00
30. 4. 2015	8 765,00	Ne	U	0	43 825,00
31. 5. 2015	8 765,00	Ne	U	0	35 060,00
30. 6. 2015	8 765,00	Ne	U	0	26 295,00
31. 7. 2015	8 765,00	Ne	U	0	17 530,00
31. 8. 2015	8 765,00	Ne	U	0	8 765,00
30. 9. 2015	8 765,00	Ne	U	0	0

9.2.15 Soubory majetku

Součástí navrhované evidence ve společnosti XY bude i vytváření souborů movitých věcí a možnost samostatného odpisování komponent. V evidenci v MBS NAV budou pro tyto případy vytvořeny dva druhy karet majetku, a to karta hlavního majetku a karta komponenty.

Mezi kartou hlavního majetku a kartami komponent bude vytvořena relační tabulka typu 1:N, která umožní každé kartě hlavního majetku přiřadit 1 až N komponent. Účtování pohybů bude prováděno pouze na komponenty a karta hlavního majetku bude poskytovat údaje o celkových hodnotách celého souboru (tzn. pořizovací nebo zůstatkovou cenu celého souboru). Protože účtované pohyby budou obsahovat jak číslo komponenty, tak číslo hlavního majetku, budou celkové hodnoty (pořizovací cena, odpisy, zůstatkové ceny, vyřazení) souboru aktualizovány okamžitě po zaúčtování každého pohybu libovolné komponenty majetku.

9.2.16 Inventory

Inventory se provádějí vzhledem k velkému množství karet majetku nikoliv položkově, ale podle typů majetku. Vzhledem k tomu, že na každé kartě majetku je typ majetku určen (hodnota z číselníku podtříd majetku), není obtížné inventurní soupis v MBS NAV

vytvořit. Tisky inventurních soupisů bude možné navíc parametrizovat a tisknout mezi-součty podle středisek, umístění a odpovědných osob. Samotný tisk inventurního soupisu bude o každé kartě majetku obsahovat mimo jiné údaj o datu zařazení, vstupní ceně, oprávkách a zůstatkové ceně.

Po porovnání inventurního soupisu se skutečným stavem a po odsouhlasení inventurních rozdílů inventarizační komisí, budou případné inventurní rozdíly účtovány ve finančním deníku majetku.

9.2.17 Požadované programové úpravy a náklady na implementaci

Náklady na implementaci evidence majetku v MBS NAV ve společnosti XY představují čas potřebný na vytvoření nezbytných programových úprav, zavedení počátečních stavů na kartách majetku (zahrnuje vytvoření číselníků, karet majetku a zaúčtování dosavadních pohybů na kartách majetku), zaškolení obsluhy a dozor nad spuštěním systému.

Společnost vlastní licenci MBS NAV v rozsahu modulu financí, takže náklady na pořízení licence už nebudeme uvažovat. Seznam předpokládaných činností a jejich předpokládaná doba zpracování je uveden v další části textu:

<i>PRU01</i>	<i>Nastavení modulu majetek (zahrnuje obecné nastavení systému, nastavení deníků a práv účtování v denících podle ID uživatele, číselných řad, typů odpisování)</i>
<i>PRU02</i>	<i>Naplnění číselníku účtoskupin a důvodů vyřazení</i>
<i>PRU03</i>	<i>Naplnění číselníků tabulek odpisů a odpisových skupin a typů majetku v tabulce podtříd</i>
<i>PRU04</i>	<i>Import číselníku odpovědných osob</i>
<i>PRU05</i>	<i>Import číselníku umístění</i>
<i>PRU06</i>	<i>Doplnění definice tabulky tříd o potřebná pole pro nastavení odpisování</i>
<i>PRU07</i>	<i>Programová úprava v tabulce tříd a v kartě majetku pro automatické vyplnění knih odpisů majetku při zadání třídy v kartě majetku</i>
<i>PRU08</i>	<i>Programová úprava přeúčtování OE do nákladů na nákupní fakturu</i>

<i>PRU09</i>	<i>Programová úprava odpisový plán</i>
<i>PRU10</i>	<i>Programová úprava pro automatické spouštění odpisových plánů v plánovači úloh</i>
<i>PRU11</i>	<i>Migrace karet dlouhodobého a evidovaného majetku z xls podle předaných dat</i>
<i>PRU12</i>	<i>Vygenerování převodové tabulky pro naplnění tříd majetku podle způsobů odpisování v původním systému VERA</i>
<i>PRU13</i>	<i>Migrace počátečních stavů majetku podle předaných dat v xls</i>
<i>PRU14</i>	<i>Porovnání odpisových plánů pro rok 2014 podle dat v systému VERA a dat vygenerovaných v MBS NAV</i>
<i>PRU15</i>	<i>Inventurní soupis včetně mezisoučtů</i>
<i>PRU16</i>	<i>Doplnění požadovaného reportingu (různé přehledy, tisk odpisových plánů a generování do xls, rozdíl účetních a daňových odpisů atd.)</i>
<i>PRU17</i>	<i>Zaškolení obsluhy</i>
<i>PRU18</i>	<i>Dozor provozu</i>

Tab. 21 Časová náročnost implementace

Programová úprava	Ocenění (hod)
<i>PRU01</i>	4
<i>PRU02</i>	6
<i>PRU03</i>	3
<i>PRU04</i>	4
<i>PRU05</i>	4
<i>PRU06</i>	8
<i>PRU07</i>	16
<i>PRU08</i>	8
<i>PRU09</i>	40
<i>PRU10</i>	2
<i>PRU11</i>	64
<i>PRU12</i>	12
<i>PRU13</i>	64

<i>PRU14</i>	4
<i>PRU15</i>	8
<i>PRU16</i>	24
<i>PRU17</i>	16
<i>PRU18</i>	16
<i>Celkem</i>	303

Vzhledem k tomu, že hodinová sazba programátorů a konzultantů se pohybuje kolem 1 500 Kč bez DPH, je předpokládaná cena implementace 455 000 Kč. V současné době zpracovávají evidenci majetku 3 účetní, po implementaci budou stačit 2. Pokud předpokládáme, že měsíční náklady společnosti na jednu účetní (mzda, telefony, spotřeba energií, výpočetní technika atd.) činí 50 000 Kč (600 000 Kč ročně) je návratnost projektu kratší než rok. Navíc odpadne celá řada víceprací spojených s opravami dat po chybách způsobených při vedení evidence.

Implementace MBS NAV se většinou aktualizuje po pěti letech, takže celková finanční úspora je kolem 2 000 000 Kč. V této částce navíc nejsou zahrnuty další možnosti MBS NAV, jako je například možnost propojení s BI a zahrnutí odpisových plánů do rozpočtů společnosti nebo možnost jednoduchého převodu všech dat do xls pro další potřeby manažerského účetnictví.

9.3 Srovnání MBS Navision řešení s řešením SAP

Implementace modulu majetek v systému MBS Navision je pouze jednou z možností. Kvůli objemu dat ale přichází v úvahu jen několik jiných možných řešení. Z běžně dostupných by bylo možné implementaci provést v systémech Helios, K2 nebo SAP. Evidenci majetku v širší či užší podobě umožňují i menší systémy typu Money, Pohoda nebo MRP. Taková implementace by sice byla mnohem levnější, ale s největší pravděpodobností by skončila nezdarem kvůli kolapsu systému způsobenému právě počtem účtovaných položek. V zaváděné implementaci se předpokládá s objemem účtovaných položek v rádech milionů ročně. Při počtu 170 000 karet dlouhodobého majetku představují pouze účetní odpisy účtované jednou měsíčně přes 2 000 000 pohybů v evidenci majetku a přes 4 000 000 pohybů v účetní evidenci. Další pohyby vznikají v důsledku pořizování, zhodnocování nebo vyřazování karet majetku.

Pro porovnání uvádím možnosti evidence majetku v systémech MBS Navision a SAP.

Tab. 22 Srovnání MBS Navision a SAP

Operace	MBS NAV	SAP
<i>Evidence karet dlouhodobého majetku</i>	standard	standard
<i>Evidence karet drobného majetku</i>	standard	standard
<i>Propojení skladové evidence s evidencí IM</i>	neobsahuje	standard
<i>Propojení modulu nákup s evidencí IM</i>	standard	standard
<i>Propojení modulu prodej s evidencí IM</i>	standard	standard
<i>Propojení modulu finance s evidencí IM</i>	standard	standard
<i>Účtování operací nad majetkem</i>	standard	standard
<i>Plánování investic</i>	neobsahuje	standard
<i>Sestavení rozpočtu investice</i>	neobsahuje	standard
<i>Sledování nedokončených investic</i>	neobsahuje	standard
<i>Simulace odpisů</i>	neobsahuje	standard
<i>Výběr nejvhodnější metody odpisů</i>	neobsahuje	standard
<i>Automatická aktivace investice</i>	neobsahuje	standard
<i>Komplexní reporting</i>	neobsahuje	standard
<i>IFRS</i>	standard	standard

<i>Údržba majetku</i>	standard	standard
<i>Pojištění majetku</i>	standard	standard
<i>Silniční daň</i>	standard	standard

Z uvedeného vyplývá, že informační systém SAP nabízí v oblasti majetku více možností. Na druhou stranu veškeré operace, které v systému MBS Navision nejsou součástí standardního řešení, lze doplnit jako zákaznickou úpravu a navíc žádná firma nevyužije všechny nabízené možnosti. Vzhledem k cenové relaci, finanční náročnost řešení MBS Navision a SAP je přibližně v poměru 1:10, nakonec řešení MBS Navision vychází jako levnější, navíc doplňované moduly budou přizpůsobeny přesně požadavkům zákazníka.

ZÁVĚR

Jak už napovídá samotný název bakalářské práce, bylo jejím cílem navrhnout řešení evidence dlouhodobého majetku s využitím informačního systému MBS Navision ve společnosti XY. Hlavními otázkami bylo, zda je vůbec takové řešení možné, zda je efektivní, jaké změny v dosavadní struktuře evidence majetku by znamenalo a v neposlední řadě, jaká je jeho časová a finanční náročnost.

V první části bakalářské práce jsem se zabývala vysvětlením pojmu dlouhodobý majetek v celé jeho šíři, a to z pohledu jak daňového tak účetního. To znamená, zabývala jsem se významy a vysvětlením takových pojmů, jako je dlouhodobý majetek hmotný, nehmotný nebo neodpisovaný, dále pojmy pořízení majetku, jeho zařazení, vyřazení či odpis. Snažila jsem se vysvětlit, jaké jsou postupy, zásady a metody odpisování majetku, jak daňové, tak účetní, a to včetně odpovídajících účetních zápisů. Součástí teoretické části je také vysvětlení pojmu komponentního odpisování a nakonec se zde objevuje pojem inventur majetku. Celá teoretická část je chronologicky uspořádána do jednotlivých kapitol tak, aby na sebe jednotlivé části plynule navazovaly a co nejlépe popisovaly způsoby a možnosti evidence majetku v praxi. Následující části bakalářské práce pak čerpají poznatky z teoretické části a navazují na ně jejich praktickým využitím.

V úvodní části praktické části je představena společnost XY, její základní charakteristiky a je zde provedena její SWOT analýza. Následuje podrobná analýza majetkové struktury společnosti, jak horizontální tak vertikální. Na ni navazuje výpočet poměrových ukazatelů, graficky znázorněný ve formě Spider analýzy. Ukazatele společnosti jsou pro potřeby této analýzy srovnávány s odpovídajícími hodnotami uvedenými na stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu. Poslední částí kapitoly o představení společnosti je test finančního zdraví společnosti ve formě Kralicekova Quicktestu 1990.

Další kapitola praktické části bakalářské práce popisuje strukturu současné evidence dlouhodobého majetku ve společnosti XY a její problémy pramenící z nedostatečnosti současného informačního systému. Navazuje představení informačního systému MBS Navision, jeho celková koncepce a možnosti využití.

Následuje kapitola vlastní analýzy a návrhu řešení. Tato část obsahuje přesný, logicky uspořádaný popis, jakým způsobem lze současnou evidenci majetku převést do řešení MBS Navision. Na začátku jsou přesně definována potřebná nastavení a naplněny veške-

ré potřebné číselníky, včetně těch, které standardní řešení MBS Navision neobsahuje a jsou součástí potřebných programových úprav. Následuje popis vytváření kmenových dat, různé varianty nastavení karet majetku, korespondující s potřebami různých způsobů odpisování. Další kapitoly jsou postupně věnovány operacím prováděným nad kartami majetku, odpisovým plánům, souborům majetku a nakonec inventurám. Nechybí nejdůležitější část návrhu, a to klasifikace a popis potřebných programových úprav, jejich časová a finanční náročnost a nakonec srovnání návrhu s konkurenčním prostředím SAP.

V současné době proběhla ve společnosti XY implementace tohoto řešení a probíhá testovací provoz a migrace dat.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] Goodwill a oceňovací rozdíl k nabytému majetku z pohledu účetního a daňového – Daňový portál profesionálů a daňových poradců. *Danarionline.cz* [online]. [cit. 2014-03-03]. Dostupné z: <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d115v91-goodwill-a-ocevaci-rozdil-k-nabytemu-majetku-z-pohledu-ucet/>
- [2] GRÜNWARD, Rolf, 2009. *Finanční analýza a plánování podniku*. Vyd. 1. Praha: Eko-press, 318 s. ISBN 978-80-86929-26-2.
- [3] IM-Investiční majetek. *IM-Investiční majetek | CON4PAS* [online]. 2014 [cit. 2014-04-08]. Dostupné z: <http://www.con4pas.cz/im-investicni-majetek.html>
- [4] KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ a Karel ŠTEKER, 2013. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 2. rozš. vyd. Praha: Grada, 236 s. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-4456-8.
- [5] KOVANICOVÁ, Dana, 2004. *Abeceda účetních znalostí pro každého*. 14. aktualiz. vyd. Praha: Polygon, 417 s. ISBN 80-727-3098-3.
- [6] MARKOVÁ, Hana, 2014. *Daňové zákony 2014: úplná znění platná k 1. 1. 2014*. 23. vyd. Praha: Grada, 272 s. ISBN 978-80-247-5171-9.
- [7] Microsoft Dynamics NAV (formerly Navision) | A Complete ERP Solution. *Microsoft.com* [online]. 2013 [cit. 2014-02-20]. Dostupné z: <https://www.microsoft.com/dynamics/en/za/products/nav-overview.aspx>
- [8] MPO | Finanční analýzy podnikové sféry průmyslu a stavebnictví | Finanční analýza podnikové sféry se zaměřením na konkurenceschopnost sledovaných odvětví za rok 2012. *Mpo.cz* [online]. 2013 [cit. 2014-02-19]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument141226.html>
- [9] PASEKOVÁ, Marie, 2008. *Základy účetnictví: studijní pomůcka pro distanční studium*. Vyd. 5., upr. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 191 s. ISBN 978-80-7318-750-7.
- [10] PILÁTOVÁ, Jana, 2006. *Daňové a účetní odpisy 2006*. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 108 s. ISBN 80-251-0925-9.

- [11] PRUDKÝ, Pavel a Milan LOŠŤÁK, 2012. *Hmotný a nehmotný majetek v praxi 2012: komentář, příklady, výklad změn*. 14. aktualiz. vyd. Olomouc: Anag, 311 s. ISBN 978-80-7263-733-1.
- [12] ROYS, David a Vjekoslav BABIĆ, 2008. *Implementing Microsoft Dynamics NAV 2009: explore the new features of Microsoft Dynamics NAV 2009, and implement the solution your business needs*. Birmingham, U.K.: Packt Publishing Ltd., 527 s. ISBN 978-1-847195-82-1.
- [13] RYNEŠ, Petr, 2013. *Podvojný účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1. 1. 2013*. 13. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 1111 s. ISBN 978-80-7263-793-5.
- [14] STROUHAL, Jiří, 2012. *Účetnictví 2012: velká kniha příkladů*. Brno: Computer Press, 760 s. ISBN 978-80-265-0008-7.
- [15] SWOT analýza pro podnikatele - příklad - iPodnikatel.cz. *Www.ipodnikatel.cz* [online]. 2011 [cit. 2014-02-21]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Marketing/swot-analyza-odhali-pravdivou-tvar-vasi-firmy-a-pomuze-vam-nahlednout-do-budoucnosti.html>
- [16] *Účetnictví podnikatelů 2013*, 2013. Praha: ASPI, 630 s. ISBN 978-80-7357-993-7.
- [17] VALOUCH, Petr, 2012. *Účetní a daňové odpisy 2012: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1. 1. 2012*. 7. aktualiz. vyd. Praha: Grada, 144 s. ISBN 978-80-247-4114-7.
- [18] What is Navision? | Clients First US Blog. *Clientsfirst-us.com* [online]. 2014 [cit. 2014-02-20]. Dostupné z: <http://www.clientsfirst-us.com/blog/microsoft-dynamics/microsoft-dynamics-nav/what-is-navision/>
- [19] Výroční zprávy společnosti XY za roky 2009-2012

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

BI	Business Intelligence
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
DM	Dlouhodobý majetek
DNM	Dlouhodobý nehmotný majetek
EBIT	Zisk před zdaněním a úroky
IS	Informační systém
MBS NAV	Microsoft Business Solutions
ZDP	Zákon o daních z příjmů

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 Pořízení DM koupí Zdroj: (Paseková, 2008).....	20
Obr. 2 Uvedení do užívání Zdroj: (Paseková, 2008)	22
Obr. 3 Účetní odpis Zdroj: (Paseková, 2008)	30
Obr. 4 Porovnání metod účetního odpisování	35
Obr. 5 Vyřazení DM prodejem Zdroj: (Paseková, 2008).....	45
Obr. 6 Poměr jednotlivých složek dlouhodobého majetku	53
Obr. 7 Poměr jednotlivých složek DHM v roce 2012.....	55
Obr. 8 Spider analýza poměrových ukazatelů za rok 2012.....	57
Obr. 9 Struktura MBS Navision	63
Obr. 10 Nastavení typů účtování.....	65
Obr. 11 Karta majetku v MBS Navision.....	70
Obr. 12 Operace nad kartami majetku v MBS Navision	72
Obr. 13 Neodpisovaný majetek.....	73
Obr. 14 Odpisování nehmotného majetku	73
Obr. 15 Daňový rovnoměrný odpis.....	74
Obr. 16 Daňový zrychlený odpis.....	74
Obr. 17 Evidovaný majetek	75

SEZNAM TABULEK

Tab. 1 Odpisové skupiny podle ZDP Zdroj: (Marková, 2014).....	28
Tab. 2 Metoda časová, rovnoměrný odpis Zdroj: (Strouhal, 2012).....	31
Tab. 3 Metoda časová, zrychlený odpis.....	32
Tab. 4 Metoda časová, SYD Zdroj: (Strouhal, 2012).....	33
Tab. 5 Metoda časová, DDB Zdroj: (Strouhal, 2012).....	34
Tab. 6 Metoda časová, zpomalený odpis.....	35
Tab. 7 Sazby pro rovnoměrné odpisování Zdroj: (Marková, 2014).....	38
Tab. 8 Sazby pro zrychlené odpisování Zdroj: (Marková, 2014).....	40
Tab. 9 Srovnání odpisů Zdroj: (Pilátová, 2006).....	42
Tab. 10 SWOT analýza společnosti.....	50
Tab. 11 Vertikální analýza majetkové struktury společnosti XY v letech 2009-2012.....	51
Tab. 12 Horizontální analýza majetkové struktury společnosti XY v letech 2009- 2012.....	52
Tab. 13 Struktura složek dlouhodobého majetku.....	54
Tab. 14 Porovnání poměrových ukazatelů společnosti XY a odvětví za rok 2012.....	56
Tab. 15 Kralicekův Quicktest 1990 Zdroj: (Grünwald, 2009).....	58
Tab. 16 Nastavení účtování majetku.....	66
Tab. 17 Nastavení odpisových skupin.....	67
Tab. 18 Třídy majetku.....	69
Tab. 19 Důvody vyřazení.....	70
Tab. 20 Odpisový plán.....	75
Tab. 21 Časová náročnost implementace.....	78
Tab. 22 Srovnání MBS Navision a SAP.....	80

SEZNAM PŘÍLOH

Součástí CD jsou účetní výkazy společnosti XY za období 2009 až 2012.